Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

20 АВГУСТ, ЖУМА. № 163 (658), 1993 йил.

Сотувда эркин нархда.

Пўлат АБДУРАҲМОНОВ:

«БИЗ, ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ЖАМИ РАҲБАРЛАР ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ИШ УСЛУБИГА ТАН БЕРАМИЗ»

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

И. ФАЙЗУЛЛАЕВНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йил ҳалол меҳнат қилгани, деҳқончилик-саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишга катта ҳисса қўшгани ҳамда жамоат турмушида фаол иштирок этгани учун Сурхондарё вилояти, Денов тумани Собир Раҳимов номидаги жамоа хўжалигининг раиси Иброҳим Файзуллаевга «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ.**
Тошкент шаҳри,
1993 йил 19 август.

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Т. ШОЁҚУБОВНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Геология-қидирув ишлари соҳасидаги кўп йиллик самарали меҳнати ҳамда жамоат турмушида фаол иштирок этгани учун Ўзбекистон Республикаси Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитасининг раиси Тўлқин Шоёқубов Ўзбекистон Республикасининг фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ.**
Тошкент шаҳри,
1993 йил 19 август.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг сессияси олдидан

САЙЛОВЧИЛАРГА ИККИ САВОЛ

1. Кун тартибидаги қайси масалалар кўпроқ эътиборингизни тортади?

2. Сессиядан қандай умидларингиз бор?

Олимжон РАИМОВ,
Наманган шаҳрининг хўжалик ҳисобидаги 8-автокорхона ҳайдовчиси

— Гап аввалида шу нарсани очиқ айтиш кераккн, Ўзбекистон мустақиллик остонасига қадам қўйгандан буён парламент танлаган йўл ҳақ эканлиги тан олинмоқда. Тўғри, яқин ўтмишимизга турли оқимлар ўз таъсирини ўтказди, бироқ юртимиз бошидаги раҳбарлар келажакни аниқ кўра билдилар. Сессия кун тартибидаги масалаларга келсак, бир-биридан муҳим. Булар ёнига қўшимча масалалар киритилиши табиий. Мен кун тартибидаги «Аренда тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонуни»га киритилажак ўзгартириш ва қўшимчаларни ёқлайман. Негаки, амалдаги қонунда анча камчиликлар бор эди.

Яна «Ўзбекистон Республикасининг орденлари ва медаллари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида депутатларимиз жиддий мунозара қиладилар, деб ўйлайман. Ҳар бир инсонни меҳнатига яраша тақдирлаш ҳам керак. Бу жиҳатдан мустақил Ўзбекистоннинг ўз нишонлари бўлиши зарур. Аммо булар собиқ Иттифоқ нишонларининг андозаси бўлиб қолмаслигига ишончимиз комил.

2. Сессиядан умидим катта. Депутатлар ҳар бир масалада мулоҳаза ва метин ирода билан иш тутадилар деб ўйлайман. Қабул қилинадиган қонун, муҳокама этиладиган ҳужжат лойиҳаси оддий одамлар кўзи билан қараб чиқилишини истайман. Шунда қонунларимиз ҳаётий бўлади, Мустақиллигимиз янада мустаҳкамланади.

Яна ғижжак садолари янграйди...

Бухоро вилоят халқ ижодиёти ва маданий-маърифий муассасалар илмий-услубий марказида янги устахона очилди. Бу ерда қадимий миллий мусиқа асбоблари қайта тикланади ва таъмирланади. Моҳир уста Каромат Муқимов қўли гуллиги туфайли чанг, ғижжак, танбур, дутор ва бошқа созлар қайтадан дунёга келмоқда. Уларнинг кўплари ўтган асрларда ясалган.

Устанинг сўзларига кўра, созларга қараб, Бухоронинг Шарқдаги бошқа минтақалар билан маданий алоқалари тарихини кузатиш мумкин. Бухоро кўп асрлар давомида «Буюк ипак йўли»даги йирик марказлардан бири бўлган. Шарқ қадимдан ижрочилик маҳорати, мусиқа маданияти билан машҳурлиги маълум. Бухороликлар ҳозир авайлаб сақлаётган кўпгина созлар бу ерга турли мамлакатлардан — Афғонистон ва Эрондан, Туркия ва Хитойдан келтирилган...

Каромат ака бу касб билан 18 йилдан буён шуғулланади. Хуллас, катта тажриба орттирган. Унга кўпчилик мурожаат қилади. Алоҳида қимматга эга бўлган созларни бу ерда янгиларига алмаштириш ҳам мумкин. Энг қадимги созлар эса, музей экспонатлари сифатида сақланади. Балки яқин келажакда бу қадимий шаҳарда яна бир музей — қадимий созлар музейи пайдо бўлар.

Устанинг орзуси — бизнинг давримизгача етиб келмаган чолғу асбобларини қайта тиклаш. Бунинг учун кўп куч ва вақт талаб қилинади, турли манбаларни, адабиётларни ўрганишга тўғри келади.

Каромат ака тажрибасини ва маҳоратини шогирдларига ўргатмоқда. Шогирдлар ҳам устоз каби бу ноёб касбга меҳр қўйишган.

И. ГРЕБЕНЮК,
ЎзА мухбири.

Самарқанд вилояти ҳокими

П. М. АБДУРАҲМОНОВ билан мулоқот

— Пўлат Мажидович, суҳбатимиз аввалида ўзингиз ҳақингизда гапириб берсангиз.

— 1940 йили Самарқанд шаҳрида туғилганман. Ота-онам ҳаётлар. Отамиз полковник унвонида истеъфога чиққан. Ҳарбий хизматчи бўлганлиги учун у киши турли жойларда хизмат қилган. Самарқанд, Сурхондарё, Хоразм, бўёғи Фарғона вилоятларида яшаганмиз. Украинада эса олий маълумот олганман (Харьков автомобиль институти). Меҳнат фаолиятимни Харьков шаҳридаги заводлардан бирида оддий ишчиликдан бошлаганман. Кейин Самарқанд автомобиль таъмирлаш корхонасида бош инженер, директор бўлдим.

— Кейин-чи?

— Кейин партия ишига олишди. Вилоят партия комитетида саноат бўлими мудири, шаҳар партия комитетида иккинчи котиб вазифаларида хизмат қилдим. Москвадаги Ижтимоий фанлар академиясида уч йил таҳсил кўриб, иқтисод фанлари номзоди илмий даражасини олдим.

Академияни битириб келгач, вилоят партия комитетида ташкилий бўлим мудири, котиб бўлиб ишладим. Сўнг Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси бўлим мудири, халқ депутатлари Тошкент вилоят ижроия қўмитасининг раиси, республика Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари вазифаларида фаолият кўрсатдим.

1989 йил сентябрь ойида Самарқанд вилоят партия қўмитасининг биринчи котиблигига сайландим.

—Айтишларича, вилоят раҳбари бўлиб иш бошлаган илк дамларда идорангиз олдида деярли ҳар куни юздан зиёд одам тўпланаркан... Аммо, кўз тегмасин, сўнгги пайтда шикоятчилар сони кескин камайибди. Бунинг эса иккита сабаби бўлиши мумкин: аксарият муаммолар ҳал қилинган ёки одамлар ҳафсаласи пир бўлиб, «Ке, қўй, бориб нима қилдик, барибир ёрдам беришмайди, яхшиси, пойтахтга мурожаат қилайлик» деб...

— Нима демоқчи эканлигингизни тушундим... Самарқандликлар шикоят кўтариб юқорига чиқишни буткул бас қилишган, деб ҳеч ким айтолмайди. Ахир, бу ҳаёт-да.

Энди биринчи «сабабингиз»ни изоҳласам. Сиз таъкидлагандай, илгари, аниқроғи 1989 йилда ҳақиқатдан ҳам вилоят партия комитети ёнида кўплаб одамлар тўпланарди. (Бу эса вилоятдаги умумвазиятга салбий таъсир кўрсатмай қолмасди). Баъзилар уларга нисбатан кескин чора кўришни ҳам маслаҳат беришди. Лекин биз шикоятчилар билан очиқ-ойдин гаплашишни маъқул кўрдик. Натижада икки нарса маълум бўлди: тўпланадиганларнинг бир қисми адашганлар бўлиб, уларни носоғлом бир вазият туғдириш ниятида айрим кимсалар ёлгон-яшиқ, олди-қочди гаплар билан авраб, шу йўлга солишган экан, иккинчилар эса жойлардаги раҳбарнинг лоқайдликлари туфайли йиллаб ҳал этилмаётган муаммолар туфайли келишганди.

Очиқ суҳбатларимиз туфайли адашганлар узр сўрашди ва қайтиб бошқа бу номаъқулчиликка қўл урмасликка ваъда беришди.

— Қолганлар-чи?

— Биз уларнинг ҳар бир шикоятини диққат билан тингладик, бу арзларнинг асосий қисми ижтимоий соҳа билан боғлиқ эди: кимдир вақтида маош олмаган, кимдир тўрачилик азобини чеккан, қайсидир қишлоққа ичимлик суви ўтказилмаган, қаерлардадир мактаб, шифохона, касалхона, йўл, уй-жой қурилиши мутлақо ўз ҳолига ташлаб қўйилган...

Аммо муаммоларни ўрганиш ҳеч нарса бермас, уларни ечишнинг янги-янги йўлларини топиш зарур эди.

Бир қараганда ушбу масалаларни кабинетда ўтириб, телефон орқали ҳал қилиш мумкин бўларди. Лекин биз бу усулдан воз кечдик. Ҳар бир муаммони ўз жойида, одамлар билан мулоқот тариқасида, яъни улар билан биргаликда ечиш йўлини танладик.

Дейлик, бир тумандаги ижтимоий аҳволни чуқурроқ билиш мақсадида вилоятдаги турли соҳа раҳбарларини ўша жойга юборадиган бўлдик. Ҳар бир масалани ўрганар эканмиз, унга мумкин қадар ошкоравий тус беришга ҳаракат қиламиз: муҳокамага депутатлар, қишлоқ кенгашларининг раислари, хўжалик, идора раҳбарлари, фахрийлар таклиф этилади. Ва улар у ёки бу муаммо, унинг ечими бўйича ўз фикрини бемалол айтишлари мумкин. Яна шуниям таъкидламоқчиманки, ҳар бир туманда ўтказилган текширувдан сўнг унинг натижаси хусусида вилоят ҳокимининг махсус қарори қабул қилинади (у вилоят рўзномаларида чоп этилади). Боз устига, унинг қай тарзда бажарилаётганлигини масъул ходимларимиз, албатта, назорат қилиб туришади. Ҳа, орадан уч-тўрт ой ўтгач ушбу масалага яна қайтиб, камчиликларнинг қай даражада тугатилганини обдон текширамиз.

Шу ўринда хаёлингиздан «ҳоким ишлаб чиқариш масалалари қолиб, нега энди ижтимоий соҳага эътиборини кучайтириши керак экан?» деган бир фикр ўтиши мумкин. 74 йил давомида биз, раҳбарлар худди шу йўсинда иш тутдик: деҳқонга қандай ва қачон экни экишни, ҳосилни қандай ва қачон йиғиштириб олишни; чўпонга эса мол боқишни... ўргатдик. Аммо уларга тегишли шароит яратиб бериш иккинчи даражали иш бўлиб қолаверарди. Президентимиз Ислом Каримов биринчи бўлиб бу «усул»нинг нақадар ҳаётдан узоқда эканини ўз фаолиятида исботлаб бердилар. Бундан келиб чиққан хулоса шуки, раҳбарнинг асосий вазифаси — халққа ишлаш, яшаш ва дам олиш учун шароит яратишга бор имкониятни ишга солиш. Лекин бу — ишлаб чиқариш масалалари билан шуғулланмасликни англатмайди, албатта. Шуғулланиш керак, аммо ваколат доирасида.

— Ўзбекистон туб бурилиш даврини бошдан кечиряпти. Бу эса мураккаб жараён бўлиб, унинг муваффақиятли амалга ошиши нафақат шижоат, изланиш, балки кадрлар савиясига ҳам чамбарчас боғлиқ. Шу боис кадр танлаш бугунги кунда энг мураккаб вазифалардан. Сиз бунда қандай принципга асосланасиз?

— Ислом Абдуғаниевич таъкидлаганларидек, сафимизда ҳалол-пок, ўз ишига фидойи раҳбарлар билан бир қаторда ноинсоф, қийинчиликлардан фойдаланиб, давлату халқ эвазига бойиш ташвишида юрган ёки иродасиз, лоқайд кадрлар ҳам анчагина. Улар умумишимизга халақит беришиб, халқ юрагида эзгуликка нисбатан уйғонаётган умидга путур етказишяпти.

Шу боис ҳақиқатдан ҳам кадрлар масаласи энг долзарб муаммолардан биридир. Биз уларни қайси мезон асосида танлаймиз? Аввало, танланаётган раҳбар ҳақида «маълумотнома»ни иложи борича бир чеккага йиғиштириб қўйиб, у билан яккама-якка суҳбатлашиб, унинг қалбини, дунёқарашини, савиясини билиб олишга уринаман. Ҳар бир раҳбарда, у хоҳ катта, хоҳ кичик миқёсда иш олиб бормасин, албатта миллий ғурур, ифтихор бўлиши лозим.

— Сир бўлмаса, айтингчи, қайси лавозимга номзодларни ўзингиз кўриб чиқасиз?

— Туман ҳокими, уларнинг ўринбосарлари, йирик корхона раҳбарлигига тавсия қилинганларни.

Мен Самарқандда чорак аср давомида ишлаб келаётганлигим туфайли вилоятдаги кўпчилик одамларни танийман. Бу ҳам кадрлар танловида, озми-кўпми, иш қилиб қўл келмоқда.

— Демак, Сиз кадрлар танлашда деярли адашмайсиз?

— Ундай деб айтолмайман. Ҳоким ҳам хом сут эмган банда-да.

— Камчиликларга йўл қўйган раҳбарларга одатда қандай жазо берасиз?

— Иш бор жойда, албатта, хато бўлади. Биринчидан, ўша хатонинг «асл моҳияти»ни очишга уринамиз. Чунки шундай раҳбарлар борки, Ислом Каримов таъкидлаганларидек, изланувчан, иш учун жонини фидо қилади, талабчан, аммо ёш ва тажрибасиз. Улар аксарият ҳолларда худди ана шу тажрибасизликлари туфайли ҳам хатога йўл қўйишади. Демак, мақсад — уларни тарбиялашдан иборат. Лекин шунда ҳам улар тегишли хулоса чиқаришмаса...

Яна шундай тоифадаги раҳбарлар ҳам мавжудки, уларнинг хатолари замирида нафс балоси, маҳаллийчилик, гуруҳбозлик ётади. Биз улар билан ҳеч қачон адибади айтишиб ўтирмаймиз. «Сино» ижара корхонаси, «Красный двигатель» ишлаб чиқариш бирлашмаси, чинни заводи раҳбарлари, шунингдек, Каттақўрғон шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Бобомуродов, ушбу шаҳар марказий касалхонасининг бош врачи Исмоилов, Нарпай тумани марказий касалхонасининг бош врачи Ҳайдаров, вилоят саноат ва қурилиш банки раҳбари Аҳрорқуловларнинг ишдан олиниши юқоридаги муросасизликка мисолдир.

— Истайдими-йўқми, ҳар бир раҳбар ўз фаолияти давомида баъзан бировни ранжитишига тўғри келади. Шундай пайтда ўзингизни қандай ҳис қиласиз?

— Бировга қаттиқ гапиролмайдиган, яъни кўнгли бўш раҳбарнинг иши фақат орқага кетади. Аммо бировларни ноҳақ ранжитадиган раҳбарнинг ҳам иши унмайди. Мен нафақат ўзимга, балки қўл остимдагиларга нисбатан ҳам талабчан бўлишга интиламан. Демак, лозим бўлса, айбн борга албатта, қаттиқ гапираман (лекин кек сақлашни ўзимга ёт деб биламан). Мабодо бирор кишига ноҳақдан ёки арзимаган нарса учун кескинроқ гапирганимни сезиб қолсам, бу хатоимни унинг кўнглидан чиқаришга (иложи борича тезроқ) уринаман.

Ҳа, танқиддан тегишли хулоса чиқарганларнинг ютуғини йиғилишу мажлисларда, албатта, таъкидлайман. Биласизми, мен кадрларни арзимаган хатоси учун ишдан четлаштиришга эмас, балки улардаги нуқсонларни тузатишга уринаман.

— Раҳбарликнинг айрим «нохуш» қирралари ҳам борки...

— Масалан?

— Масалан, баъзан у ўзини давралардан четга тортишга мажбур, яъни у кўп ҳолларда кўнгли тусаган жойга боролмайди. Хуллас, турмушнинг кўп неъматлари унга ато қилинавермайди...

— Тўғри. Бу — ҳаёт талаби. Кўп ҳолларда тўйларга, «ўтириш»ларга боролмайман. Вақт етмайдида. Лекин таъзияли жойлардан қолмасликка уринаман. Кейин, йўлда кетаётганимда қаердаки белини боғлаган одамларни кўрсам, албатта, кириб, таъзия билдириб чиқаман. Бу ҳар биримизнинг инсоний бурчимиз-да.

— Кечирасизу, одатда кўп раҳбарлар қорнидор бўлишади. Сабаби тушунарли: ҳаракат оз — кабинет-машина-машина-кабинет... Лекин Сиз эса... қотмадан келган...

— Гап шундаки, мен ҳар куни эрталаб стадионга бораман. Одамлар доимо ўзини тетик ва бардам ҳис этиши керак, айниқса, раҳбарлар, чунки уларнинг кайфиятидаги озгина чарчоқ, озгина тушкунлик ҳам атрофдагиларга салбий таъсир қилади. Ўз танаси фаолиятини бошқара олмайдиган одам қандай қилиб бутун бошли корхона ёки тумандек «мураккаб организм»га етакчилик қила олади?

(Давоми 2-бетда).

«ҲАЛИ XV АСРДАЁҚ, ЯЪНИ ГЕРМАН ҚАБИЛАЛАРИ ЎЗ МАДАНИЯТИ АСОСЛАРИГА ЭГА БЎЛМАГАН БИР ПАЙТДА, САМАРҚАНДДА ЯШАГАН БУЮК ОЛИМ ВА ПОДШОҲ МИРЗО УЛУҒБЕК ЮЛДУЗЛАР ЖАДВАЛИНИ ТУЗГАНДИ».

Гельмут КОЛЬ.

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР

ОНАЛАРГА СОВҒА ТОПШИРИЛДИ

ТОШКЕНТ. Ўзбекистон миллий боғида Республика хотин-қизларининг мустақилликнинг икки йиллигига бағишланган кечаси бўлиб ўтди.

УНДА қаҳрамон оналар, хорижий меҳмонлар, шоиралар, маданият арбоблари, маҳаллалардан келган аёллар иштирок этишди. Ижтимоий ҳаётда фаол қатнашаётган хотин-қизларга Ўзбекистон тинчлик ва ҳамжиҳатлик жамғармасининг ёдгорлик совғалари топширилди.

ҚОВУН-ТАРВУЗ ШАРБАТИ

ДЕНОВ. Мева-сабзавотни консервалаш заводида қовун-тарвуздан шарбат тайёрланаяпти.

ИЛГАРИ мевани қайта ишлаш қуввати кам эди. Иккита цех баравар ҳаракатга тушгач, 250 тоннагача ноз-неъмат истеъмолчилар дастурхонига етиб борадиган бўлди.

ХОРИЖИЙ ТЕХНОЛОГИЯ ҚЎЛ КЕЛДИ

БАХМАЛ. Бу йил туманда Голландия технологияси бўйича 360 гектар майдонга картошка экилган эди. Ҳозирга қадар экин 5 марта сувдан чиқарилиб, ишлов берилди. Ниҳолларнинг авжига қараганда ҳосил чўғи мўл бўлса керак.

СУРАТДА: «Гулбулоқ» ширкат ижара бирлашмаси картошкачилик бригадасининг аъзолари.

КОМПРЕССОР ҲАМ ЎЗИМИЗДАН ЧИҚАДИ

САМАРҚАНД. Яқинда «Кинап» заводи ўз тамғаси босилган компрессорлар тайёрлашга киришади.

РЕСПУБЛИКА машинасозлик концерни мутахассислари билан ҳамкорликда компрессорларни шу ерда ишлаб чиқариш имконияти изланди. Бу маҳсулот республика саноат тармоғи учун жуда зарур. Завод вакиллари ана шу хайрли ишни амалга ошириш ниятида Олмонияга қилган сафарлари ҳам кўнгилдагидек якунланди.

ЙИЛИГА 70 МИНГ ЖЎЖА

ЧИМЁН. Паррандачилик фабрикасида «Чимистер» инкубатори ўрнатилди.

ЖАМОА исроиллик ҳамкасблари билан ҳамкорликни йўлга қўйгач, иш юришиб кетди. Хориждан зотдор куркалар келтирилди. Парҳез гўшт тайёрлаш кўпайди. Энди соҳа даромад келтираяпти. Инкубатор ишга тушгач, жўжа очириш муаммоси ҳал бўлди. Агрегатдаги температурани, ҳаво намлигини автомат қурилма назорат қилади. Бирйўла 70 минг жўжа очириш имкони яралди.

ДАВОЛАНИШ УЧУН УЗОҚҚА БОРИШМАЙДИ

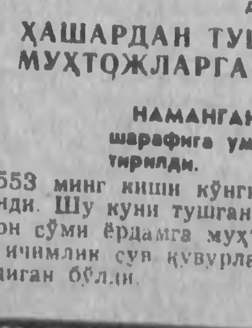

ФАРҒОНА. «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмаси санаторий ва профилакторийсида ишчи-хизматчиларни балчиқ, денгиз тузи, Қизилтепа шифобахш суви билан даволаш йўлга қўйилди. Шунингдек, терапия, стоматология, гинекология, физиотерапия даволаш хоналари мунтазам ишлаб турибди.

СУРАТДА: шифокор Зайнаб Абитовадан даволанувчилар миннатдор.

ҲАШАРДАН ТУШГАН МАБЛАҒ МУҲТОЖЛАРГА САРФЛАНАДИ

НАМАНГАН. Мустақиллик байрами шарафига умумхалқ ҳашари уюштирилди.

553 минг киши кўнгилли бўлиб ишга отланди. Шу куни тушган маблағнинг 140 миллион сўми ёрдамга муҳтожларга, қишлоқларга ичимлик сув қувурлари тортишга сарфланадиган бўлди.

«БИЗ, ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ЖАМИ РАҲБАРЛАР ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ИШ УСЛУБИГА ТАН БЕРАМИЗ»

(Давоми. Боши 1-бетда).

— Сиз илгари биринчи котиб эдингиз, энди эса ҳокимсиз...

— Гапингизни бўлганим учун узр, нафақат мен, балки жуда кўплаб ҳокимларимиз ҳам олдин биринчи котиб бўлиб ишлашган. Айримлар шуни ҳам байроқ қилиб кўтаришяпти: «Бошқарувда ҳеч қандай ўзгариш бўлмади: эски тос, эски ҳаммом»...

— Аммо Пўлат Мажидович, мен бошқа нарсани сўрамоқчи эдим — котиблик билан ҳокимликни ҳеч таққослаб кўрганмисиз?

— Тушунарли. Лекин мен ўз фикримни айтиб олай — котибларнинг ҳоким этиб тайинланишида ҳеч қандай «фожиа» йўқ. Ахир Президентимиз айтганлар-ку, «Янги уйни қурмай туриб, эскисини бузмаслик керак» деб. Шунинг учун ҳам ҳокимлик тизимида илгари орттирилган энг сара тажрибалардан фойдаланилса, бунинг нимаси ёмон?

Энди котиблигу ҳокимлик хусусида. Улар ўртасидаги фарқ ер билан осмонча. Ҳоким зиммасига жудаям катта масъулият юкланган. Деярли ҳамма муаммони ечишинг шарт.

— Ҳеч ким билан маслаҳат қилмай-а?

— Нега энди? Масалан, вилоятимиз ҳокимлиги қошида маслаҳат кенгаши тузганмиз.

— Демак, ҳамма ишлар баҳамжиҳат амалга оширилар экан-да?

— Ҳа. Аммо ҳал қилувчи нуқтани ҳоким қўйиши керак... Ҳокимлик тизимининг яна бир томонини айтай: илгарилари биз фақат бюджет ҳисобига «яшардик». Ҳозир эса бевосита ўзимизга бўйсунадиган иқтисодий «шохобчалар» яратганмиз ёки бошқача қилиб айтганда, энди қўлимизни қаерга чўзсак, етаяпти. Чунки ушбу «шохобчалар» бизга анча маблағ келтираяпти. Ана шу пуллар эвазига биргина Самарқанд шаҳрининг ўзида нақд тўртта шифохона қуряпмиз. Қатор мактаблар, йўллар, бекатлар ҳам ана шу маблағ туфайли барпо этилди.

— Шу шохобчалардан бирортаси ҳақида батафсил тўхталсангиз.

— Вилоят партия комитетининг бир пайтлар бошланиб, сўнг чала қолиб кетган биносини сотиб олиб, у ерда халқаро бизнес маркази ташкил этдик. Оддий қилиб айтганда — меҳмонхона.

Вилоят ҳокимияти ҳузурида махсус қурилиш тресги айни пайтда Швейцариянинг «Бавир трайд», Югославиянинг «Термоэлектро» фирмалари билан ҳамкорликдаги қўшма корхонага уюшди ва натижада «СамРАД» қурилиш фирмаси пайдо бўлди. У вилоятдаги анчагина бунёдкорлик ишларини бажаряпти. Дейлик, чет эл пойафзал фабрикаси қурилиши... Биласизми, ҳозир биз ҳар ойда 50—60 минг доллар «топаяпмиз». Бу маблағ биринчи галда ободонлаштиришга сарфланаётир. Ҳа, вилоят ҳокимияти қошида ёрдамчи хўжалик ҳам ташкил этилган.

— Айтишларича, йиғинларда ёки бевосита мулоқотда бирор киши Сиз билан айтишиб қолса, дарҳол унинг «кавушини тўғрилаб» қўяркансиз...

— Уни қаранглар-а... Баҳслашса, қайтанга яхши эмасми? Ахир айтишади-ку ҳақиқат баҳсларда туғилади, деб. Лекин биз кўпинча баҳс маданиятини билмаймиз, арзимаган нарсалар учун қизиққонлик қиламиз, баъзан бетгачопарликкаям ўтамиз. Гоҳо эса айримлар «Мана кўриб қўй, керак бўлса, ҳокимнинг ҳам гапини қайириб ташлайман» деган ўй билан ёки бўлмаса ўзига «баҳо» олиш учун ҳам «баҳс» майдонига тушади. Ундайларни яққол сезиш мумкин. Ана шунақанги одамлар, албатта, тегишли ҳақини олиши керак деб ҳисоблайман. Умуман эса ҳоким ҳеч қачон бошқарув жиловини бўшаштирмаслиги керак. Яъни ҳоким ҳокимлигини қилиши даркор. Лекин уни адолат ҳисси ҳеч қачон тарк этмаслиги лозим.

— Туман ҳокимлари билан муносабатингиз қандай кечади?

— Мен шаҳар ва туман ҳокимларига эркинлик берганман. Уларнинг икир-чикир ишларита аралашмайман. Аммо зарур бўлиб қолса, жойларга вилоят ташкилотлари раҳбарларини бошлаб бориб, чигал муаммоларни бамаслаҳат ечиш йўлларини излаймиз.

Мен ҳокимлардан бир нарсани: шаҳар ёки тумандаги муҳитнинг софлигига путур етказилмасликини қатъий талаб қиламан. Яқинда Гўзалкент тумани ҳокимини вазифасидан четлаштирдик. Биласизми, нега? Биринчидан, у ерда умум муҳитга дарз кетувди. Иккинчидан, таъминотда сурункасига адолатсизлик қилиниб келинарди. (Туман матлубот жамияти раиси жиноятчилар билан тил бириктириб, кўп нопок ишларга қўл урганди. У қилмишлари учун суд олдида жавоб беради ҳали).

— Пулат Мажидович, суҳбатимизнинг биринчи қисми асосан, бошқарув хусусида борди. Пайтдан фойдаланиб, шу мавзуда яна битта савол берсам: Сиз ўз фаолиятингизда кимдан кўпроқ ибрат олишга интиласиз?

— Буни лаганбардорликка йўймаслигингизни сўрайман: нафақат мен, балки Ўзбекистондаги ҳамма раҳбарлар Президентимиз Ислом Каримовнинг иш услубига тан беришяпти. Биз Ислом Абдуғаниевичдан кўп нарсаларни ўрганяпмиз. Президентимиз кадр танлашда, одамлар билан мулоқотда ўзига хос мактаб яратяптилар. Бизга юртбошимизнинг қаттиққўллиги ва шу билан биргаликда бағрикенглиги, ҳар бир масаланинг моҳиятини чуқур, теран англашга уриниши, аниқроғи, муаммоларнинг илдизини кўра билиши, шунингдек билими, ирода кучи, халқи учун фидойилиги, меҳнатсеварлиги ҳамиша ўрнакдир.

Президентимиз мен вилоятга раҳбарлик қилган дастлабки пайтларда ҳам, ҳозир ҳам камчиликларим, уларни бартараф қилиш ҳақида кўп марта маслаҳат берганлар. Мен Каримовнинг ҳокимларга нисбатан ўта талабчанлигини эътироф қилмай ўтолмайман. Президентимизнинг яна бир ҳислати шундаки, у киши ташаббускорларни доимо қўллаб-қувватлайди. Аммо ишни ўз ҳолига ташлаб қўйган ҳеч бир раҳбарни асло кечирмайди.

— Ҳозир ҳамма вилоятлардаги каби Самарқандда ҳам ислоҳот ўтказиляпти. Сизнингча, унинг асосий йўналишлари нималардан иборат бўлиши керак? Дейлик, қишлоқ хўжалигида?

— Ростини айтсам, қишлоқ хўжалигидаги ислоҳот вилоятимизда 1989 йил, яъни Ислом Каримовнинг деҳқонларга ер бериш ҳақидаги Фармонидан сўнг бошланувди. Ўшанда деҳқонларга 33 минг гектар ер берувдик. Ушбу рақам яқинда яна 30 минг гектарга кўпайди.

Иккинчидан, анчагина совхозлар жамоа хўжаликларига айлантирилди. Учинчидан, 1989 йилдан буён фермер хўжаликлари ташкил этиляпти. Айни пайтда уларнинг сони қарийб икки мингтага етиб қолди. Фермерлар ўзлари фойдаланишаётган ерларни хусусийлаштириб олишган. Баъзи фермерларнинг юз элликтача қорамоли бор. Президентимиз яқинда Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишда қайд этганларидек, ҳали ислоҳотлар кўп жойларда яхши бормаяпти. Бу ҳол Самарқандга ҳам тааллуқлидир.

Бунинг сабаблари кўп. Аввало, эски, маъмурий-буйруқбозлик тузуми асоратлари ҳанузгача баъзи жойларда сақланиб турибди ва улар ўзини турли шаклларда намоён этяпти. Қолаверса, ҳали боқимандалик кайфияти ҳам ўз «мавқеи»ни беришни истамаяпти. Бу табиий ҳол, янгилик ҳеч қачон қаршиликларсиз амалга ошмайди. Бу борада ҳам Президентимиз жуда оқилона иш тутяптилар: натижада ислоҳот босқичма-босқич амалга оширилмоқда. Ҳозирги босқич энг мураккаб ҳисобланади. Бу даврдаги бизнинг илк вазифамиз юқорида қайд этилган тўсиқларни енгиб ўтиш, асосийси, одамлар онгига, қолаверса, юрагига ислоҳот ғояларини чуқурроқ сингдиришдан иборат. Ва биз, самарқандликлар бу масъулиятли вазифани бажаришда қўлимиздан келган ҳамма ишни қиламиз.

Шуниям айтмоқчиманки, Самарқанд катта саноат макони ҳамдир. Мен вилоятимиз саноатининг келажагини ривожланган мамлакатлар билан ҳамкорликда иш юритишда деб биламан. Биз бунга жиддий аҳамият беряпмиз. Масалан, «Кинап» ва «Гелион» заводлари Германиянинг «Сименс» фирмаси билан қўшма корхоналар тузишга келишиб олишган. Лифтсозлик заводидагилар эса Швейцария фирмаларидан бири билан ҳамкорлик қилиш хусусидаги шартномага имзо чекишди. «Сино» музлатгичлари тайёрловчи корхонамиз эса япониялик ҳамкасбларимиз билан биргаликда ишлашни режалаштирган.

— Самарқанд нафақат Ўзбекистон, балки бутун Марказий Осиёнинг энг қадимий шаҳарларидан бири. Халқимиз маданияти тараққиётининг, миллий қадриятларимизнинг жуда кўп томонлари айнан шу шаҳар билан боғлиқ. Қадриятларимиз тикланаётган ҳозиргидек бир шароитда Самарқанднинг асл қиёфасини яратиш, унинг қадимий обидаларини таъмирлаш масаласи ҳам вилоят ҳокимиятининг доимий эътиборида бўлса керак?

— Дарҳақиқат, ер юзида Самарқандни билмайдиган давлат, халқ йўқ. Биз ота-боболаримиз яратиб кетган ва авлодларга мерос қолдирган бу муқаддас макон билан фахрланамиз. Шу ерда Германия сафари таассуротларига мурожаат этишни ўринли деб биламан. Германия канцлери Гельмут Коль: «Ҳали XV асрдаёқ, яъни герман қабилалари ўз маданияти асосларига эга бўлмаган бир пайтда Самарқандда яшаган буюк олим ва подшоҳ Мирзо Улуғбек юлдузлар жадвалини тузганди», деб чуқур ҳурмат билан эътироф этувди.

Шаҳримиз кейинги йилларда анча таъмирталаб бўлиб қолганди. Биз таъмир ишларини босқичма-босқич амалга оширишга киришдик. Биласизми, илгари обидаларнинг янгиланиши учун ҳар йили 1 миллион 200 минг сўм берилар эди. Натижада ишлар чала қолиб, ҳеч бир нарса охиригача етказилмасди. Дейлик, «Бибихоним» масжиди таъмирлашга киришилганда менинг тенгдошларим кўча чангитиб юришарди. Орадан қирқ йилдан зиёд вақт ўтибдики, ҳануз мадрасадаги ишлар чала. Вилоят ҳокимияти ҳозир бу мақсадга ҳар йили юз-юз эллик миллион сўм ажратаяпти. Улуғбек мадрасасини таъмирлашга давлат томонидан 600 миллион сўм ажратилди. Биз эса 40 миллион сўм бердик.

Тарихий обидаларимиз учун қанча лозим бўлса, шунча пул ажратилиши керак. Чунки бу сарф-харажатлар эртанги куннинг ўзидаёқ давлатимизга юз карра зиёдроқ бойлик олиб келади. Чунки туризм бутун жаҳонда энг кўп даромад берадиган соҳа ҳисобланади. Дунёда ҳар йили бу соҳа билан шуғулланувчилар 4 триллион доллар даромад олишар экан. Бизда эса туризмдан келадиган фойда даромадимизнинг бор-йўғи 0,1 фоизини ташкил қилади.

— Самарқанд азалдан республикамизнинг маданият марказларидан бири. Бу ерда кўплаб олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, санъат муассасалари жойлашган. Вилоят ҳокимияти маданият ва санъат, умуман ижодий ташкилотлар билан қандай муносабат ўрнатган?

— Ростини айтадиган бўлсак, кейинги йилларда бу соҳаларга эътиборни бир қадар сусайтирган эканмиз... Яқинда вилоят ҳокимиятида ижодий ташкилотлар вакиллари билан учрашув ўтказдик. Уларнинг мулоҳазаларини тингладик, ўз фикрларимизни билдирдик. Ахир бугунги кунда қоғоз танқислиги туфайли қанчадан-қанча ёзувчи ва шоирларимизнинг яхши асарлари ҳам чоп этилмай, нашриётларда ётибди. Ҳайкалтарош ва рассомларимизга тўла кувват билан ижод қилиш учун ишхоналари етишмаяпти. Уларга имконимиз даражасида ёрдам беришга ҳаракат қилаяпмиз.

Маълумки, ёш ижодкорларга ғамхўрлик ҳақида Президентимизнинг Фармони чиққан эди. Биз ҳам шу асосда қарор қабул қилдик. Уларни рағбатлантириш учун махсус мукофотлар жорий этдик. Бундан ташқари, меҳнатда, ижодда илғор хотин-қизларимизни мукофотлаш учун Нодирабегим номидаги мукофотимиз ҳам мавжуд. Ёш ижодкорларнинг турмуш шароитларини яхшилаш мақсадида 32 квартирали уй қураяпмиз. Уни Мустақиллик байрамигача туғаллаш ниятидамиз. Ижодий ташкилотлар ходимлари билан бўлган учрашувда Самарқандда ҳозирча ҳар ярим йилда бир марта чиқариладиган адабий альманах чоп этишга келишиб олдик. Унга маблағ ва қоғоз топишни вилоят ҳокимияти ўз зиммасига олди. Ҳокимият ҳузурида шу масалалар билан шуғулланувчи кичик бир гуруҳ тузмоқчимиз.

— Самарқандликлар мустақилликнинг икки йиллигига қандай тайёргарлик кўришяпти?

— Кўтаринки руҳда!

— Ва охирги савол: «Халқ сўзи»га тилагу истакларингиз?

— Газета яхши чиқаяпти. Шу ўринда айрим мулоҳазаларни айтишни ҳам лозим деб биламан. Агар сизлар яхши тажрибаларни оммалаштирадиган, ижтимоий ҳаётимиздаги, ишлаб чиқаришдаги айрим муаммоларни чуқур таҳлил этадиган мақолаларга эътиборни кўпроқ қаратсанглар, янада яхши бўларди. Масалан, ҳокимият тизимидаги янгиликлар. Бу борада жойларда қандай тажрибалар қўл келаётганлиги ҳақида кенг маълумот берувчи мақолалар ўқишни истаймиз.

Анвар ЖЎРАБОЕВ
суҳбатлашди.

«НАМАНГАН ОЛМАСИ»

4—5 сентябрда Наманганда халқаро сайёҳлар фестивали ўтказиладиган бўлди.

ФЕСТИВАЛЬ кунлари оммавий сайиллар, кўнгилочар тадбирлар ўтказилади. Унда хорижий мамлакатлардан, Ҳамдўстлик республикаларидан вакиллар келади. Туманлардан қишлоқ хўжалик илғорлари таклиф этилади. Ташриф буюрувчилар вилоятнинг диққатига сазовор жойларини бориб кўрадилар.

Вобур номли маданият ва истироҳат боғида «Наманган олмаси» кўргазмаси очилади.

Меҳмонлар боғдорчилик хўжаликларига олма териш учун чиқадилар. Аврли шойи тўқималар бирлашмаси, «Мерос» илмий-маърифий, маданият марказларида учрашувлар ўтказилади.

Хуллас, сайёҳлар фестивали ҳам Наманганда одат тусига кирган гул, ҳосил байрамлари сингари доимий бўлиб қолса ажабмас.

Р. ИРИСОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Фазилат Шарипова Шофиркон туманидаги «Шофиркон» чорвачилик ижара жамоасига бошчилик қилади. Унинг оиласи 35 бош соғин сигирни ўз парваришига олишган. Ижарачиларнинг чорва моллари маҳсулдорлигини ошириш, шартнома шартларини бажариш борасидаги ишларини ибрат қилиб кўрсатса арзийди. Уларнинг ярим йиллик иш якунига кўра, бу йил ҳар бир сигирдан 3500 килограммдан сут соғиб олиш имконияти қўлга киритилмоқда.

СУРАТДА: Фазилат Шарипова.

К. КАРИМОВ олган сурат.

ҒАЗАЛКЕНТ ОЙНАСИНИНГ НАРХИ НЕГА ОСМОНДА?

Ўзбекистон Президенти Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишда Ғазалкент ойна заводи хусусида қаттиқ танқидий фикр билдирганди. Хўш, бунинг сабаби нимада?

Маълумки, ушбу завод республикамизда ойна чиқарадиган яккаю ягона корхонадир. У Ўзбекистоннинг ана шу маҳсулотга бўлган талабини фақат 20 фоизга қаноатлантиради. Қолган қисмини эса Марказий Осиё давлатларидан сотиб олишга тўғри келаяпти. Лекин... Ғазалкентда ишлаб чиқарилаётган ойна четдан келтирилаётганига нисбатан қимматга тушаяпти. Устига устак, бу ерда маҳсулот ишлаб чиқариш миқдори бир кўпайиб, бир пасайиб кетмоқда.

Ҳозирги кунда заводда махсус комиссия иш олиб бораяпти. Корхона директори К. Тўлагиевнинг ўз шахсий манфаатларини юқори қўйганлиги, мансабини суиистеъмол қилганлиги ишлаб чиқаришнинг пасайиб кетишига олиб келди. Ҳуқуқни ҳимоя қилувчи мутахассислар бу ерда қонунларга хилоф ишлар қилинганми ёки йўқми, буни ўрганишлари зарур. Завод раҳбарлари ўз қилмишлари учун жавоб беришлари керак. Бугунги кунга келиб маълум бўлиб қолаяптики, корхонада гуруҳбозлик, қарама-қаршиликлар мавжуд.

Энди шу йил бошидан бери ишлаб чиқарилган маҳсулотлар кўрсаткичларига диққатни жалб қилайлик. Январь ойида 180, февралда 136,9, мартда 30,4, апрелда 94,1, майда 188,7, июнь ойида эса 161,3 минг квадрат метр ойна ишлаб чиқарилган. Бу рақамларни изоҳлаб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Шундоғам улар жамоадаги манзарани кўрсатиб турибди. Ҳайрон қоларлик жиҳати шуки, заводда мансаб учун талашишлар, қарама-қаршиликлар, оддий ишчиларнинг ижтимоий ҳимоясизлиги, молиявий-хўжалик фаолиятининг бузилиши кундан-кунга ортиб борган. Наҳотки, Бўстонлиқ тумани ҳокимлигидаги раҳбарлар, назорат қилувчи ташкилотлар шунча гап-сўзлардан бехабар бўлсалар? Улар, албатта, бу машмашалардан бехабар бўлишган ёки билиб туриб билмасликка олишган.

Оқибатда истеъмолчилар қийин аҳволга тушиб қолдилар. Ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайдиган иллат — маҳсулот нархининг кўтарилиши давом этаверди. Июнь ойига келиб, бир квадрат метр ойна 875 сўмни ташкил этди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг ниҳоятда сифатсиз эканига нима дейсиз? Мана, завод хизматидан фойдаланувчи ташкилотлар раҳбарларининг фикрларини эшитинг-а:

— Яқинда Ғазалкент ойна заводидан бир вагон ойна олдик, — дейди «Тошкентқурилиш» корпорациясининг қурилиш материаллари бўлимининг бошлиғи Таисия Колага. — Келтирилган ойналарда оқ доғлар бўлиб, бир сўз билан айтганда, ҳаммаси сифатсиз эди. Нархи эса — осмонда. Нима ҳам қилардик: завод ўзини монополист деб билади. Чунки ундан бошқа ойна ишлаб чиқарадиган корхона йўқ-да. Қурилиш ташкилотлари эса улар жўнатган маҳсулотни қабул қилиб олишга мажбур.

— Ғазалкент ойна заводи ўз маҳсулотининг нархини соат сайин кўтармоқда, — деб нолийди 1-уй қурилиш комбинатининг ишлаб чиқариш ва техника таъминоти бошқармаси бошлиғи Ўткир Аҳмедов. — Унинг раҳбарияти истеъмолчиларнинг, қурилиш ташкилотларининг фикри билан қизиқмайди. Фақат ўз манфаатини кўзлайди.

— Бу эътирозларнинг ҳаммаси асосли, — дейди Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорати қўмитасининг бюджет-молия назорати бошқармаси бош инспектори Самандар Воҳидов. — Ғазалкент ойна заводида ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, маҳсулот миқдори ва сифатини яхшилаш йўлларини излаш ўрнига жуда осон йўл, яъни нархни кўтариш йўли танланган. Корхона номига айтилган танқидий мулоҳазалардан кейин ойнанинг нархи 20 фоиз арзонлаштирилди, лекин ҳали бу етарли эмас.

Ҳозирги кунда республикамизда олиб борилаётган қурилишларнинг тез ва сифатли битказилиши учун кўрилаётган тадбирлар диққатга сазовордир. Уй шароитини яхшилашни истовчилар учун ер участкалари ажратиб берилаяпти. Аҳолининг кўпчилик қисми давлат имтиёзларидан фойдаланмоқда. Қишлоқ аҳолисининг ҳаётида бироз бўлса-да қийинчиликлар вужудга келаётган бир пайтда ойна заводи ўз маҳсулотининг нархини асоссиз кўтариши оқлаб бўлмайдиган ҳолдир.

Завод ўз муаммоларини бир ёқлама, харидорлар чўнтаги ҳисобига ҳал этмоқчи бўлганлиги ишлаб чиқаришда янада муаммоларнинг кўпайишига олиб келди. Ширкат мавқеини эгаллаган корхоналар ҳалокат бўсағасига келиб қолдилар. Бу жамоанинг 5 июлда бўлиб ўтган йиғилишида бундай оғир аҳволдан чиқишнинг чора-тадбирлари юзасидан мунозаралар бўлди. Шунда завод давлат ихтиёрига ўтиши лозим, деган таклиф қабул қилинди. У «Ўзқурилишматериал» концерни тасаррруфига ўтди. Эндиликда корхона хом ашё билан тўлиқ таъминланади. Республикада ниҳоятда тақчил бўлган маҳсулот сифати яхшиланиб, миқдори оширилади. Завод директорлигига ишлаб чиқаришда тажриба орттирган, талабчан раҳбар Шокиржон Ҳамидов тайинланди.

Жамоа фаолиятини яхшилаш учун кўрилган чора-тадбирлар ўзини оқлаяпти. Июль ойидаёқ заводда 212 минг квадрат метр ойна ишлаб чиқарилди.

— Жамоамизда қийинчиликларни енгиш учун ҳамма имкониятлар бор. Участка ва цехларда ишни бир маромда олиб бориш мумкин, — деб ишонч билдирди Ш. Ҳамидов. — Чунончи, заводнинг техник имкониятларидан ҳали ҳам тўла фойдаланилмаяпти. Бу ерда қурилаётган шиша идишлар цехини ойна ишлаб чиқаришга ихтисослаштириш зарур. Бунинг лойиҳасини Санкт-Петербургдаги «Гипростекло» институти тайёрламоқда. Орловдаги «Стекломаш» заводи билан техник жиҳозларни етказиб бериш тўғрисида шартнома тузилган. Янги цех икки миллиметр қалинликда 6 миллион квадрат метр ойна ишлаб чиқариш қувватига эга. Бу — бугунги ишлаб чиқариш ҳажмидан ҳам анча юқори.

1942 йилда қурилган завод қайта таъмирлашга муҳтож. Техник жиҳозлар, бинолар эскирган. Иқтисодий ва маиший муаммолар ўз ечимини кутиб турибди. Ана шундай тўсиқлар республикамизда жуда тақчил бўлган ойна маҳсулотига бўлган талабни тўла қондириш имконини бермаяпти. Корхона янги раҳбариятининг ишлаб чиқаришни яхшилаш, маҳсулот сифатини кўтариш йўлидаги биринчи қадами ишончли бўлмоқда. Ишонамизки, жамоа боши берк кўчадан катта йўлга чиқиб олади.

Абдувоҳид
ҲОТАМОВ,
«Народное слово» ва «Халқ сўзи»нинг махсус мухбири.

• Тиббиётимиз фидойилари

ҚУШЛАР ҚАЕРГА ҚЎНАДИ?

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ ДЕПУТАТИ, ЖАРРОҲ ҚУВОНДИҚ МАДАРТОВ СУВРАТИГА ЧИЗГИЛАР

Эҳтиёж билан шаҳар «Тез ёрдам» шифохонасига йўлим тушди. Термизликлар бу ерни «Афғон» ҳам дейишади: Афғон урушида жароҳатланганлар шу ерда даволанган. Бу ерга қадам қўйишим билан бундан уч-тўрт йил илгари Қурбон Амирқуловнинг корхонасига борганимда бошдан кечирган кайфиятни қайта ҳис қилдим. Мевали дарахтлар, кактуслар, узумлар, яна биз номини билмайдиган манзарали кўркам дарахтларга кўзим тушди. Масалан, Термиз кўчасида, ҳатто энг чеккаларнда ҳам меваси пишиб ётган дарахтни учратиш гумон. Биринчидан, бундай дарахтнинг ўзи йўқ, иккинчидан, бирон туп учраб қолса ҳам одамлар меваси билан бирга шохлариниям синдириб олиб кетишлари, турган гап. Мени ҳайрон қолдиргани — ҳовли бўйлаб кетган йўлкаларга соя солиб турган чилги узум ишкомлари худди қўл урилмагандай турарди.

Биз «Оила ва жамият»нинг мухбири Маҳмуд Абулфайз билан бош врач Қувондиқ Мадартовни йўқлаб борган эдик, аммо у кишини тополмай кун бўйи қолиб кетдик. Бу ерда бизни ҳеч ким танимаганлиги учун «билганимизни қилдик» — ўзбошимча ҳовли айландик, ҳафсаламиз етганича кимлар биландир суҳбатлашдик. Бу ер ҳам, одамлари ҳам термизликларга ўхшамасди. Мен ўзимнинг Термизда турганимни эсимдан чиқардим. Ишонасизми, ҳатто сув ҳам салқин ва бир қадар мазали эди. Мени тиббий ходимларнинг хушмуомалалиги ҳам қаттиқ ҳайратга солди.

Эртасига Қувондиқ Мадартов билан танишдим. Учрашувимизнинг ўзи қизиқ бўлди: ҳовлида бир йигит биз билан қўл бериб кўришди ва ўз иши билан шошиб ўтиб кетди. Мен унинг Мадартов эканлигини тусмол қилдим. Маҳмуджон ҳам «Шу!» деди. Қувиб бориб... Биласизми, Мадартов нима деди: «Мен сизни бирон трест-престнинг каттаси бўлса керак, деб ўйлагандим!»

Ана энди Қувондиқ Мадартовни сизга таништирмоқ фурсати етди. У асли қумқўрғонлик. Отаси чўпон—эсини молнинг кетидан эргашиб юриб таниган. Сон-саноқсиз гурунгларнинг орасида мен Қувондиқдан неча ёшида қўй сўя бошлаганини сўраган эдим, у тайин айтиб беролмади. Бу билан демоқчиманки, Қувондиқ сигирнинг неча шохи борлигини билмайдиган талабалардан эмас эди. Шундоқ бўлса ҳам ўрта мактабни битирган йили институтга боришнинг иложи бўлмади, отаси «Бир йил сабр қил, рўзғорнинг каминн тўғрилайлик, сўнг ўша ўқишингга борасан», дебди. Қишлоқ йигитларининг шаҳарлик йигитлардан фарқи шулки, улар ҳеч қачон оталарига ақл ўргатмайдилар, бу одатни улар мункиллаб, чол бўлиб қолганда ҳам ташламайдилар. Отанинг розилиги билан бошланган ишларга худонинг ўзи барака берар экан — етмиш учинчи йили Қувондиқ пириллаганича ўқишга кириб кетди. Тиббиёт институтида ўқишнинг қандайлигини биладиганлар билади, аммо Қувондиқ кундузги азобли машғулотларга ҳам қаноат қилмай, кечқурунлари жарроҳлик бўлимида ишлади. Ана шунинг учун ҳам у институтни битирганда тайёр жарроҳ эди. Ва худди ана шунинг учун ҳам уни институтда ишга олиб қолишди.

Мен Қувондиқ билан анча гурунглашдим. Унинг қўл остида икки ярим минг нафардан зиёд киши ишлайди. Шкловскийда, ҳайдовчининг юраги у ҳайдаётган машина моторининг қувватига боғлиқ, деган ибора бор. Шунга ўхшаш, сенинг итоатингда икки ярим минг одам саф тортиб турса... Аммо шуниси ажабланарлики, Қувондиқнинг феълида калондимоғлик, беписандлик йўқ. Мана, яқинда докторлик ишини ҳимоя қилади. Республика тиббиёт оламида ўз ўрни бор ва бу нарса нуфузли минбарлардан эътироф этилган.

Президентлик сайлови арафасида Ислом Каримов Қувондиқнинг шифохонасига келди ва Термизда шундай ажойиб шифохона борлигини кўриб жуда хурсанд бўлган эди.

Умуман, Қувондиқ билан бир марта суҳбатлашсангиз, уни яна кўргингиз келаверади. Мен хизмат важидан турли даражадаги одамлар билан кўп учрашганман ва уларнинг аксарияти соф адабий тилда гаплашишин, турган гапки, доим менинг ғашимни келтирган. Кўп йиллар давомида соф ўзбек тилида гаплашадиган битта одамни кўрдим — бу Қувондиқ бўлди. Бўлмаса, у бир неча йил Москвада ишлаган, ёзув-чизув ишларини ўрис тилида олиб борган. Унинг луғатидан аллақачон истеъмолдан чиқиб кетган сўзларни топиш мумкин.

Нима гап бўлди-ю, Мадартов Москвада номзодлик ишини ёқлагандан сўнг саксон тўртинчи йили она қишлоғи — Қумқўрғонга қайтди ва оддий жарроҳ бўлиб ишлай бошлади. Марказнинг оламни оғзига қаратган жарроҳларидан тарбия олган Қувондиқ қисқа вақт ичида тилга тушди. Натижада уни зудлик билан вилоятга бош жарроҳ қилиб олиб кетишди.

Тўқсонинчи йилларга келиб, Термизда ҳам бир яхши шифохона қуриш керак, деган фикр тинимсиз халқ ғамини еб ётган элпарвар катталарга тинчлик бермай қўйди. Умуман, катталарнинг калласига фикр келиши қийин бўлгани билан, уларнинг ижроси жуда шитоб билан кечади. «Яхши касалхона»нинг қурилиши шу даражада тез бошланиб кетдики, шифохонага бош врач қилиб тайинланган Қувондиқ Мадартовнинг қисқа пайт ичида қурувчилардан фарқи қолмади. Бир-икки йилда иморат тайёр бўлди. Бу орада шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими қисқариб кетди-да, бу вазифа ҳам мулла Қувондиқнинг зиммасига юкланди.

Термиз шундай жойки, бу ерга келган кўзбойлағичлар ҳам ўз-ўзидан янглишиб кетаверадилар. Қувондиқ эса икки-уч йил ичида «Мадартов мактаби»га асос солди. Бу қандай мактаб? Биринчидан, Москвада яшаётган ўрис билан Термизда яшаётган ўзбекнинг ҳуқуқи тенг бўлгандан сўнг, уларнинг тиббий хизматдан фойдаланиш имтиёз ва имконияти ҳам тенг бўлиши керак! Бунинг учун эса шифохонанинг эшиклари кечаси-ю кундузи ланг очиқ туриши лозим. Ҳатто фаррошлар ҳам эрталаб соат саккизда кўча супуришни бошлайдиган Термиз учун бундай маромга эришиш қанчалик машаққатли юмуш эканлигини билган билади. Иккинчидан, бемор вақтли тиббий хизматдан баҳраманд бўлмоғи керак. Учинчидан, тиббий хизматнинг даражаси, айтайлик, Тошкентдаги шифохоналарникидан фарқ қилмаслиги керак. Беморлар азоб тортиб Тошкентга кетмасин. Бир тафсилот: фақат Қувондиқнинг шифохонасидаги лабораториядагина олий маълумотли мутахассислар ишлашади ва улар ҳеч қачон «Хулосани олиш учун эртага келинг», дейишмайди. Сурхондарё тарихида биринчи марта бу ерда сунъий буйрак маркази ишга туширилди ва бундан сурхондарёликлар ҳаддан зиёд катта наф кўрдилар.

Тожиддин РАЗЗОҚ,
«Халқ сўзи»нинг мухбири.

Ойнаи жаҳонда кўринг

Душанба, 23. VIII

● УзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Эъзоз».
18.45 «Саодатли санъат сайёралари». Фильм-концерт.
19.35 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Мустақиллик одимлари».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Денгизлар оша». Ҳужжатли фильм премьераси.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 «Жоним Ўзбекистон». Адабий-мусиқий композиция.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Мустақиллик одимлари».
21.35 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. «Булоқлар кўз очганда». Сурхондарё вилояти.
22.35 Чўлпон. «Кеча ва кундуз». Видеофильм. 1-қисм.
23.40 «Хотира». Алп Жамол.
00.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

18.30 «Ассалому алайкум» (такрор).
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Миришкорлар».
20.20 «Билиб қўйган яхши».
20.40 «Ўзбекистон спорти» (рус тилида).
21.20 ИИВ матбуот маркази хабар қилади.
21.35 «Дон Кихот болалари». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20, 23.35— Кўрсатувлар тартиби.
5.00 «Якунлар».
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Тингланг, томоша қилинг...».
8.40 «Транссибирь. Йўл бошида». Телефильм премьераси. 1 ва 2-сериялар (Владивосток).
9.30 «Гол».
10.00 «Мавзу».
10.45 Мультфильм.
11.00 Янгиликлар.

* * *

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Иш».
15.20 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
15.45 «Янги номлар».
16.20 «Иқболи кулганда».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.30 «Ҳафтанинг акс садоси».
18.00 Енгил атлетика. Жаҳон чемпионати. Германиядан кўрсатилади.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Ўзгариш». «Хотира ороллари». Телефильм премьераси. 1-серия.
21.15 «Спорт уик-энди».
«Янги студия» таништиради:
21.30 «Джем-сейшн». Л. Паваротти концерти.

*

23.00 Янгиликлар.
23.40 «Гол».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.20 Телевизион меҳнат биржаси.
7.30 Ишбилармон кишилар даври.
8.00 «Россияда бизнес».
8.30 Тонгги концерт.
8.45 Енгил атлетика бўйича жаҳон чемпионати. Штутгартдан кўрсатилади.
9.45 «Осойишталик № 9».
10.45 Хонаки экран. «Шамол ҳам қайтади». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
12.55 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.20 Кундузги сеанс. «Инженер Гаринннинг гиперболоиди». Бадиий фильм.
14.50 «Американинг ёввойи табиати». Кўп серияли телефильм премьераси.
15.25 Янгиликлар.
15.40 «Бола тилидан».
18.10 «Тинчлик ва уруш».
16.40 «Тақдир». Режиссёр ва актёр Родион Нахапетовнинг ижод ва ҳаётий йўли.

*

17.00—19.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 Душанба куни детектив. «Лани страйк» таништиради. «Ёвузлик ва севги». Бадиий фильм. «Криминал ҳодисалар» туркумидан.
20.15 «Ретро-шлягер».
20.45 Катталар учун мультфильм.

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Спорт кўрсатуви.
21.30 «Ҳақиқат онлари».
22.30 «Қутқариш хизмати 911».
23.25 Енгил атлетика бўйича жаҳон чемпионати. Штутгартдан кўрсатилади.

Сешанба, 24. VIII

● УзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Билиб қўйган яхши».
7.50 «Беодоб». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 Ёшлар куйлаганда.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 «Ёшлик» студияси. «Талабалар саҳнасида».
9.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатуалар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Доно бобо даврасида».
18.50 «Бозор иқтисодиёти йўлида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Мустақиллик одимлари».
19.55 Эълонлар.
20.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Комилжон Отаниёзов номидаги «Лазги» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Мустақиллик одимлари».
21.35 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. «Булоқлар кўз очганда». Қашқадарё вилояти.
22.35 Чўлпон. «Кеча ва кундуз». Видеофильм. 2-қисм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Менинг Республикам». Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Билим сарчашмалари».
20.30 «Иқтисодчилар мактаби».
21.15 «Суперспорт».
22.00 Эълонлар.
22.05 «Киноингоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20, 23.35— Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Қувноқ нотачалар».
8.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.30 «Инсон ва қонун».
10.00 «Сариқ дарё». Ўн серияли телевизион илмий-оммабоп фильм. 8-серия.
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.

* * *

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Ишбилармон кишилар хабарномаси».
14.40 «Конверсия ва бозор».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.

Давлатлараро «Останкино» телеканали
Украина телевидениеси кўрсатувларини таништиради:

15.40 Болалар учун мусиқий кўрсатув.
16.05 «Кутилмаган ёмғир». Эстрада куйларидан концерт.
16.30 «Бир-бировини тушуниб етса...».

*

16.40 Мультфильм.
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).

*

17.25 «Украина — озодлик йўлидан». Кўрсатувда Украина Президенти Л. М. Кравчук иштирок этади.

*

18.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.45 «Мулкдор алифбоси».
18.55 «Мавзу».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Ўзгариш». «Хотира ороллари». Телефильм премьераси. 2-серия.
21.45 «Пепси» стилидаги мусиқа. Жексонлар. Америкача орзу». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
22.45 Мультфильм.
23.00 Янгиликлар.
23.40 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Телевизион меҳнат биржаси.
7.30 Ишбилармон кишилар даври.
8.00 «Ҳақиқат онлари». А. Караулов саволларига В. Черномирдин жавоб беради.
11.00 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 208-серия.
11.50 Пианиночи Ж. П. Арманго чалади (Франция).
12.20 Мульти-пульти.
12.30 «Элчи буйруғи».
13.05 «Кечки салон» саҳифаларида.
14.40 «Ўз-ўзига режиссёр».
15.10 Янгиликлар.
15.25 «Рост» студияси. «Космос дарслари», «Азаматлар».
15.55 Трансросэфир. «Шафқатли ҳаёт».
16.40 «Келинг, аниқлаб олайлик».

*

17.00—19.05
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.05 «Маски А. Л.».
19.25 Хонаки экран. «Санта Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 209-серия.
20.15 Янги иллюзион. «Бу ерда кимдир бор?...».

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.30 Спорт кўрсатуви.
21.35 «Осойишта иш боши».
22.10 «Жаноблар-ўртоқлар».
22.25 «Кўҳна ленталар». Владимир Матусов ва Виталий Копилов.
22.55 Александр Малинин куйлайди.
23.25 «Аз'есмь».

Чоршанба, 25. VIII

● УзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Тимсоҳ мушук». Мультфильм.
7.40 Лирик концерт.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 «Қувноқ болалар».
8.30 «Ўзбекистон ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 Ўсмирлар учун. «Улғайиш поғоналари».
9.40 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Мустақиллик ва халқ таълими».
18.45 «Нодир хазина». Телефильм.
18.55 «Муҳандис».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Мустақиллик одимлари».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Нурли Тошкент оқшомлари». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 «Ислоҳот— давр талаби».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Мустақиллик одимлари».
21.35 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. Замонавий ўзбек халқ қўшиқларининг «Анор» телевизион танлови.
22.35 Чўлпон. «Кеча ва кундуз». Видеофильм. 3-қисм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

18.30 Болалар учун. «Кичик саёҳат».
19.00 «Спринт».
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Меҳр-шафқатли бўлайлик».
20.15 «Тошкент: шаҳар юмушлари».
21.05 «Кинотриада».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20, 23.35— Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 Мультфильм.
8.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.30 «Савдо кўприги».
10.00 «Сариқ дарё». Ўн серияли телевизион илмий-оммабоп фильм. 9-серия.
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.

* * *

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
15.40 «Қизлар орасидаги сир».
16.00 «Клуб 700».
16.30 «Бугунги Миср».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.25 «Танишинг: «Мир» телекомпанияси».
17.50 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.40 З. Тутов ижодий кечаси.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Ўзгариш». «Шуларга ўхшаш...» Телевизион бадиий-публицистик фильм премьераси. 2-фильм.
21.05 1993 йил қўшиқлари.
22.20 «Олам дам олишда».
23.00 Янгиликлар.
23.40 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Телевизион меҳнат биржаси.
7.30 Ишбилармон кишилар даври.
8.00 Параллеллар.
8.15 Христианлар учун кўрсатув.
8.50 «Аз'есмь».
9.35 Мульти-пульти.
9.55 «Ретро-шлягер».
10.25 «Оқ қарға».
11.10 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 209-серия.
12.00 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.
12.30 «Лад-галерея».
13.20 Бир санъаткор театри. И. Вишняков.
13.40 «Бизнес: янги номлар».
14.00 Кинокисса. «Ғалати одамлар» (1966 й.).
15.40 Янгиликлар.
15.55 Мульти-пульти.
18.10 Трансросэфир. «Узоқ Шарқ».
16.55 Мульти-пульти.

*

17.00—19.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.00 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 210-серия.
19.50 «Сиз яратган боғ».
20.20 «Ксюша ҳузурида».
20.50 Спорт кўрсатуви.

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 «Диссидентлар». Ҳужжатли фильм.
22.25 «Экзотика».
23.25 Криминал хабарлар экрани.
23.35 «80 дақиқа». Си-Би-Эс ва Россия телевидениесининг кўрсатуви.

Пайшанба, 26. VIII

● УзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Кекса санъаткорлар».
7.50 «Ғилон». Телефильм.
8.00 «Уйинқаро болалар». Мультфильм.
8.10 «Тоғларнинг гули ўзгача». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Матбуот саҳифаларида (рус тилида).
9.10 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
9.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Тараддуд». Мирзо Улуғбек таваллуд топган кунининг 600 йиллиги олдидан.
18.45 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.00 Эълонлар.
19.05 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» —«Нурафшон» (Бухоро). 2-тайм. «Пахтакор» Марказий ўйингоҳидан олиб кўрсатилади.
19.50 «Мустақиллик одимлари».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Баҳор». Манзарали фильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 «Санъат оламида».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Мустақиллик одимлари».
21.35 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. «Булоқлар кўз очганда». Тошкент вилояти.
22.35 Чўлпон. «Кеча ва кундуз». Видеофильм. 4-қисм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

18.30 «Снегорье — менинг юртим». Телефильм.
18.45 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.00 Болалар учун. «Табассум».
19.40 «Наманган сеҳргарлари». Телефильм.
20.00 «Дам олиш соатларида».
20.10 «Тошкент оқшомлари».
21.40 Эълонлар.
21.45 «Киноингоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 20.20, 23.35 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 Мультфильмлар.
8.45 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.30 «Қадимий халқ ёшлиги». Давлат адигейи «Нальмэс» рақс ансамблининг концерти.
10.00 «Сариқ дарё». Ўн серияли телевизион илмий-оммабоп фильм. 10-серия.
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

11.20 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал. 13 ва 14-сериялар.
12.20 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.

* * *

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
15.40 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Пешвоз чиқиб» кўрсатувини таништиради.
16.00 «Сиз бунга қодирсиз».
16.40 «...16 ёшгача ва ундан катталар». Танаффус пайтида (17.00) — Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.45 «Мулкдор алифбоси».
18.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.50 «Ўзгариш». «Рус олами» кўрсатуви.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Мосфильм»нинг 70 йиллигига. «Механик пианино учун тугалланмаган пьеса». Бадиий фильм (1976 й.).
22.15 «Жамоатчилик фикри».
23.00 Янгиликлар.
23.40 «Жамоатчилик фикри» (давоми).
23.55 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Телевизион меҳнат биржаси.
7.30 Ишбилармон кишилар даври.
8.00 Тонгги концерт.
8.15 «Яхшилик ихтиёр эт».
9.00 «Леонардо Лавлинский чўнқиси».
9.30 Мульти-пульти.
9.50 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
10.35 «Кузирхоним».
11.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм 210-серия.
11.55 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.
13.00 «Фольклор».
13.30 Севги ва саховат қўшиқлари.
14.30 Янгиликлар.
14.45 «Рост» студияси. «Кенгуру».
15.20 Трансросэфир. «Хусусийлаштириш панорамаси».
16.10 «Пилигрим».

*

17.00—19.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.00 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 211-серия.
19.50 «М-трест».
20.05 Ватаним менинг. «Учрашув жойи — Санкт-Петербург». 4-қисм.

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Спорт кўрсатуви.
21.30 Ватаним менинг. «Учрашув жойи — Санкт-Петербург». 2-қисм.
23.00 Стас Намин (Эс-Эн-Си) маркази таништиради: «Сариқ сувости кемаси» клуби».
23.30 Криминал хабарлар экрани.
23.45 «Рус анзаси».
00.15 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.

Жума, 27. VIII

● УзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Фермерлар». Телефильм.
7.50 Мутахассис маслаҳати.
8.00 Севги тароналари.
8.20 «Қўшнилар». Мультфильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 «Орзулар оғушида». Бадиий фильм.
10.05 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
10.20 «Юзма-юз». «Туркистон» газетасининг муштарийлари билан учрашув.

* * *

17.55 Кўрсатуалар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Томоша».
18.40 «Фароғат опа». «Ўзбектелефильм» премьераси.
19.05 Мустақиллик мушоираси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Мустақиллик одимлари».
19.55 Эълонлар.
30.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Юнус Ражабий номидаги мақом ансамбли хонандаларининг концерти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Мустақиллик одимлари».
31.35 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. «Булоқлар кўз очганда». Навоий вилояти.
32.35 Чўлпон. «Кеча ва кундуз». Видеофильм. 5-қисм.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

17.00 АШГАБАТ КЎРСАТАДИ.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 20.20, 00.10 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.

Кино куни

8.20 «Мультбайрам...».

*

10.10 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.00 Янгиликлар.

Кино куни

11.20 «Око» студияси «Пўлат ва кўзёшдан бунёд бўлган аёл» ҳужжатли фильми премьерасини таништиради («Инсон ва давр» киновидеостудияси).
12.15 «ВГИК»: келажакни кутиб».

Давлатлараро «Останкино» телеканали
Молдова телевидениеси кўрсатувларини таништиради:

13.30 «Шов-шувга ҳали эрта».

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Бридж».
14.50 «Бизнес-класс».
15.10 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.

Давлатлараро «Останкино» телеканали
Молдова телевидениеси кўрсатувларини таништиради:

15.35 «Болалик гўё момақаймоқдек».
16.05 «Лаутари». Мусиқий кўрсатув.

*

16.35 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 22-кўрсатув (якунловчи).
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).

*

17.20 «Молдованинг бугунги куни». Кўрсатувда Молдова Президенти М. Снегур иштирок этади.

*

17.50 «Инсон ва қонун».

Кино куни

18.15 Телеэкранда биринчи марта. «Оқ қирол, қип-қизил қиролича». Бадиий фильм («Киноконцерн курьери» студияси, «Мосфильм», Париж, Женева, Берлин).
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.

«ВИД» таништиради:

20.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
30.40 «Мўъжизалар майдони».
21.35 «Х» программаси.

Кино куни

21.50 «Детективлар клуби»да. Телеэкранда биринчи марта. «Совуқ тер» (Италия, Франция).
23.35 Янгиликлар.

*

00.15 «Авто-шоу».
00.30 «Юлдузли тўлқин». «Обоз» майдончаси» Севастополда. 1-қисм.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Телевизион меҳнат биржаси.
7.30 Ишбилармон кишилар даври.
8.00 «Параллеллар».
8.15 «Минора».
8.45 Ватаним менинг. «Учрашув жойи — Санкт-Петербург». 1-қисм.
9.40 Ватаним менинг. 2-қисм.
11.10 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 211-серия.
12.00 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.
13.00 «Сиз яратган боғ».
13.35 Мульти-пульти.
13.55 «Ҳайвонот оламида».
14.55 Янгиликлар.
15.10 «Рост» студияси. «Ким томон?».
15.40 Жума кунлари Дисней. «30 га қарши 14». Бадиий фильм. 2-серия.
16.30 Трансросэфир. «Портретга чизгилар».

*

17.00—18.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.30 Хонаки экран. «Механик Гавриловнинг суюкли хотини». Бадиий фильм.
19.50 «Матильда Кшесинская. Мавзу хаёллари...». Бадиий монографик-видеофильм премьераси.

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.30 Спорт кўрсатуви.
21.40 «Славян бозори». II халқаро мусиқий фестиваль. Ёш ижрочилар танловининг финали.
23.25 Тунги сеанс. «Ёш хотин». Бадиий фильм.

Шанба, 28. VIII

● УзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Ялла ва лапарлар.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 Шифокор маслаҳати.
8.20 «Энг ширин қовун». Мультфильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 «Конмют сири». Бадиий фильм.
10.25 «Устоз». Ўқитувчи Эргаш Қосимов.
10.55 «Тадбиркор фермерлар».
11.25 «Ўхшаши йўқ бу гўзал бўстон...».
11.55 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. Вилоят ёшлари телевизион фестивали. Наманган.
13.15 «Фидойи аёллар».

* * *

17.55 Кўрсатуалар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.45 «Ўқитувчиларнинг август кенгаши олдидан».
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Мустақиллик одимлари».
19.55 «Бахтли онлар». Телефильм.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 Санъат усталарининг концерти.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
31.30 «Мустақиллик одимлари».
21.35 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. «Булоқлар кўз очганда». Қорақалпоғистон Республикаси.
22.35 «Умр мазмуни». Академик Ҳабиб Абдуллаев. Видеофильм.
23.30 «Кўнгилда Ватан». Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туманидан тайёрланган кўрсатув.
00.15 «Тунги ёғду». Дам олиш кинопрограммаси.

● УзТВ II

17.00 АШГАБАТ КЎРСАТАДИ.

● «ОРБИТА IV»

5.45, 14.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.50 Эрталабки гимнастика.
6.00 Мультфильм.
6.10 Ишбилармон кишининг шаиба тонги.
6.55 Янгиликлар.
7.30 «Моторлар оламида».
8.00 «Марафон-15» таништиради.
8.30 «Экстро-НУЖ».
9.00 Шанба кунги дастхат.
9.30 «Спорт. Спорт. Спорт...»
10.10 «Тиббиёт ҳамма учун».
10.50 «Китобхона».
11.30 «Ҳокимият сиймоси».
11.45 «Золушка ҳузурида зиёфатда».
12.45 Режиссёрлар В. Краснопольский ва В. Усков фильмлари. «Энг секинюрар поезд». Бадиий фильм.
14.00 Янгиликлар.
14.25 «Марказий экспресс». Европа тележурнали.
14.55 «Ультра-си» спорт кўрсатуви. Аэробика бўйича жаҳон чемпионати. АҚШдан кўрсатилади.
15.35 «Вагон 03».
16.05 «Янгра, гармонь!» (Вологда).
16.50 «Пул ва сиёсат». Иқтисодиёт кўзгусида халқаро муносабатлар.
17.20 «Ҳайвонот оламида».
18.00 «Қойилмақом оттовлон».
18.50 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Ти Жей Хукер». Етти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Бундан буён ва асрдан асрларга». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-фильм. 1-қисм.
21.25 «Резонанс» студияси таништиради. «Канкан».
21.55 «Қора денгиз узра...». «Май табассуми» сатира ва юмор фестивали. Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.
00.10 Сўнгги киносеанс. «Декалог-IУ». Телевизион бадиий фильм.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 «Оламга ўз нигоҳи билан караш».
7.55 «Бандангни асра, Худойим». Ҳужжатли фильм.
8.30 «Ҳали англанмаган коинот».
9.00 «Рост» студияси. «Гўзал қизлар». «Бнанинг «Аралаш».
9.30 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
10.15 «1914 йилнинг августи». Ҳужжатли фильм премьераси. 1-серия.
11.15 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.
12.15 «Қандай яшаймиз?».
13.00 Россия қобусномаси. «Иван Пряничников».
13.35 «Изабель». Дам олиш аниториаси.
14.20 «Бола тилидан».
14.50 «Омад кулиб боққанда». Саралаш тури.
15.00 «Чегарасиз футбол».

*

15.55—17.20
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

15.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
16.05 «Ўзбекистон жаҳонга юз тутмоқда».
16.40 «Мен хорижда таҳсил олаяпман».
17.10 «Бу турфа олам».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.20 Такрорий фильмлар кинотеатри. «Бир йилнинг тўққиз куни» (1961 й).
19.05 Мульти-пульти.

*

19.20—21.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.30 Спорт кўрсатуви.
21.35 «Шарман-шоу».
23.05 «Каунтдаун». Оммабоп куйлар янгиликлари.
24.00 «Фильм-премьер».
00.15 Телеэкранда премьера. «Қора баронлар». Бадиий фильм (Чехо-Словакия).

Якшанба, 29. VIII

● УзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.30 Болалар учун. «Тонгги салом».
9.00 «Маҳаллада дув-дув гап». Бадиий фильм.
10.30 «Спорт хабарномаси».
10.40 «Истиқлол ва адабиёт».
11.20 «Ташаббускорлар ҳиммати».
11.50 «Халқ ижодиёти».
12.35 «Мурувват».
13.05 Самарқанд вилояти Оқдарё тумани «Тарона» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
13.40 Янги ўқув йили олдидан. Мулоқот.

* * *

17.55 Кўрсатуалар тартиби.
18.00 Ўсмирлар учун. «Ўғил — умид юлдузи».
18.35 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. «Латиф Файзиев». «Ўзбектелефильм» премьераси.
19.15 «Ойнаи жаҳонда...».
19.30 «Ҳафтанома» (рус тилида).
20.00 «Мустақиллик одимлари».
20.05 «Якшанба оқшомида».
21.00 «Ҳафтанома».
21.40 «Мустақиллик одимлари».
21.45 «Вафонинг узун йўли». Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ҳамид Ғулом.
22.45 «Келинлар қўзғолони». Бадиий фильм.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

7.00—12.00

* * *

17.00—23.30
АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

● «ОРБИТА IV»

5.40, 14.15, 21.45, 23.15 — Кўрсатувлар тартиби.
5.45 Эрталабки гимнастика.
5.55 «Руҳни чиниқтириш».
6.55 Янгиликлар.
7.30 «Авто-шоу».
7.45 «Технодром».
8.00 «Марказ».
8.30 «Эрта саҳарлаб». «Денвер — динозаврларнинг энг сўнггиси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
9.00 «Ҳамма уйдалигида».
9.30 «Спортлото» тиражи.
9.45 «Тонг юлдузи».
10.35 «Ҳарбий ревю».
11.05 Сергей Есенин. «Мени кечир, кечир Она-Россия...».
11.50 «Эпкин ёзишмалар. Венециядаги ўлим».
12.15 «Марафон-15».

«КТВ-1» ҳамда «Франс интернасиональ» канали таништиради:

13.00 «Пиф ва Геркулес». Кўп серияли мультфильм премьераси.
13.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.

*

14.00 Янгиликлар.
14.20 Ю. Башмет раҳбарлигидаги Москва консерваторияси солистлар ансамблининг концерти.
14.35 «Саёҳатчилар клуби».
15.25 «Ҳунарли хор бўлмайди».
15.30 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
16.20 Эфирда бевосита мулоқот.
17.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
17.40 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.55 Цирк томошалари.
18.10 «Мариинскда променад».
19.40 Телеэкранда биринчи марта. «Тери». Бадиий фильм («Рапид» киностудияси, «АКВО»).
20.55 Эълонлар.

*

21.00 «Якунлар».
21.50 Эстрада концерти.
22.00 «Эндиликда». Диний кўрсатув.
23.00 Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ҳужжатли фильм.
7.55 «Хайрли тонг!».
8.25 «Фольклор».
8.55 «Рост» студияси. «Кун узайтирилган гуруҳ».
9.25 «03» кўрсатуви.
9.55 «Ати-бати...».
10.25 Кипрас Мажейка. Вашингтон — Москва.
10.55 «Европа ўт ичида». Ҳужжатли фильм премьераси. 2-серия.
11.55 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.
12.45 «Кесиб ташламанг».
13.00 «Пигмалион».
13.35 «Маски-шоу».

*

14.05—15.55
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

14.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
14.15 «Бизнинг мерос» (татар тилида).
15.00 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. «Дўстлик сарҳад билмайди».
15.40 «Бу турфа олам».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

15.55 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни Пухнинг янги саргузаштлари». «Қора плашч».
16.45 «Ҳар бир кун байрам».
16.55 «Дарахт ва шохлари». Телефильм.
17.25 Си-Би-Эс кинотеатри. «Шимолий қирғоқ ва Кўпол тери».

*

19.05—21.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Спорт кўрсатуви.
21.30 «Монте-Карло» фестивали.
23.00 «А» программаси.

• *Хотира*

Алп Жамол. Шу табаррук исмни тилга олишингиз билан ойнаи жаҳонда «Телевизион миниатюралар театри»да қарийб йигирма беш йил хизмат қилиб, телетомошабинларга кулги улашиб келган табаррук сиймо гавдаланади.

Улар икки юзга яқин қувноқ ичак узди миниатюралар муаллифи. «Янги мақол», «Қўнди золотой», «Йўқолган куёв» каби интермедиялар халқ ичида оммалашиб кетган.

«Мубтало», «Бевафо», «Укинч», «Якан», «Ғизғизон» телеспектаклларини томошабинлар мириқиб томоша қилишган.

«Оталар сўзи, ақлнинг кўзи» мавзуидаги кўрсатувга тез-тез муаллифлик қилиб, унда асосан оилада ахлоқ ва одоб муаммолари, ота-боболаримиздан қолган энг яхши урф-одатлар, ажойиб анъаналарни, кўпчиликнинг дилида армон бўлиб ётган дардларни «зангори экран»га олиб чиқарди.

Шунинг учун «Оталар сўзи, ақлнинг кўзи» туркумидаги кўрсатувлар экран қаршисида ўтирган томошабинларнинг қалбини тўлқинлантирар, ҳаётнинг мураккаб жумбоқлари тўғрисида кенг мушоҳада қилишга мажбур этарди.

Республикамиздаги вилоят театрлари Жамолиддин Асомиддиновнинг кўплаб асарларини саҳналаштирди. Самарқанд вилоятидаги Ҳ. Олимжон номли драма театрида «Тош тешар», Хоразм вилояти Огаҳий номли драма театрида «Сўнгги пушаймон», Наманган вилояти А. Навоий номли музикали драма ва комедия театрида «Тўйдаги тутун», Фарғона вилояти М. Горький номли театрда «Жафога вафо», Каттақўрғон шаҳар драма театрида «Нафси бузуқлар», Сурхондарё вилояти театрида «Кўз илғамас соялар», Урганч маданият халқ театрида «Ётсираган ёстиқдош», Республика ёш томошабинлар театрида «Меҳрибонлар» ва бошқа театрларда саҳналаштирилган «Қузғун», «Фолбин», «Бевафо якан», «Уйламай олдим, ташвишга қолдим» каби асарлари Жамолиддин Асомиддиновга катта шон-шуҳрат келтирди.

УСТОЗ

Устоз ниҳоятда қалби пок, сахий, одамохун, камтарин эдилар. Улар бўлган давраларда қаҳқаҳа, кулги авжга чиқарди. У кишининг ажойиб ҳангомаларидан, теша тегмаган латифаларидан, ўгитларидан биз, шогирдлари доимо баҳраманд бўлардик. Жамол ака ўтмишимизни жуда яхши билардилар. Ҳар бир суҳбатда элга таниилмаган қанчадан-қанча шоҳу шаҳзодалар, олиму фузалолар, шоиру ҳофизлар, мусаввир, тарихшуносларнинг ҳаёти, ижоди ҳақида қизиқ-қизиқ ривоятларни сўзлаб берардилар. Айниқса, классик адабиётимизни етук билимдони эдилар. Навоий, Фузулий, Саъдий, Шерозий, Лутфий, Юсуф Сарёмий ғазалларини ёд айтиб бериб, уларни сўзма-сўз таҳлил қилиб берардилар.

Жамолиддин аканинг улфатлари кўп эди. Бирқанча давраларда «гап» ердилар. Шулардан бирида Ёқубжон Шукуров, Ғани Жаҳонгиров, Мели Норматов, Абдувосих Зиёев, Сандғаффор Жабборов, Музаффар Саидов ва бошқалар бўлишарди. Мени бу даврада «Кенжа ботир» деб суюшарди. Улар менинг баъзи дастёрлигимдан мамнун бўлишса, мен ҳам уларнинг қизиқ-қизиқ ҳангома, суҳбатларидан баҳраманд бўлганимдан бениҳоя хурсанд эдим.

Кейинги пайтда Жамолиддин аканинг кўзлари хиралашиб, ўқиш ва ёзишга қийналиб қолдилар. Бўш бўлдим дегунча, уйларига бориб, янги-янги асарларини ёзишга ёрдамлашардим. Улар ёзишга ўтиришдан олдин доимо кайфиятларини чоғлаб олардилар. Бунинг учун Навоий, Бобур ғазалларидан айтиб, илҳомланардилар. Кейин ёзилаётган асар образларига «кириб», овозларини гоҳ баланд, гоҳ паст қилиб, айтиб турардилар. Баъзан жумлалар шундай қуйилиб келардики, уни ёзиб улгуриш қийин бўларди.

Жамолиддин аканинг хотиралари ниҳоятда ўткир эди. Деярли ҳамма асарларини сўзма-сўз ёддан билардилар.

Яқинда пойтахтимизнинг Жарариқ мавзесидаги аҳолининг истаклари инобатга олиниб, марҳум ёзувчи яшаган жой ва Шайхонтоҳур туманининг Киров маҳалласига Алп Жамол номи берилди.

Устоз — Алп Жамол ўз асарларида, дилкаш суҳбатларида одамийликни, олийжанобликни, инсон қадр-қимматини эъзозлашни юқори поғоналарга олиб чиққан ажойиб сиймо сифатида дўстлари, шогирдлари қалбида мангу яшайди.

Тоҳир МУЛЛАБОЕВ,
Ўзбекистон телевидениесининг гуруҳ раҳбари.

* * *

АЛП ЖАМОЛ

УСТАБУЗАРМОН

(МАСАЛ)

Бўлар эди бир қушбоз,
Мақтанчоқ, фикри саёз.
Қушларнинг хил-хилидан,
Сайроғидан, тилидан
Сўз очилиб қолса бас,
Жағи тинмай бир нафас
Маъқуллаб дудбал сўзин,
Устоз дер эди ўзин.
Қисса узун якуни:
Ўша қушбоз бир куни
Лайлакни тутиб олиб
Тикилди фикри толиб:
«Овози — «тарақ-тарақ»
Албатта бу қуш нарак.
Зағчанинг «чағ-чағ»ига,
Бедана «ваг-ваг»ига,
Ғознинг карнай-созига,
Турнанинг «овози»га»
Лайлак сайраб қилса жўр;
Ана ундан кейин кўр!
Камчилиги бор, бироқ
Ўхшовсиз узун оёқ.
Қанотлари ҳам чатоқ.
Ярми қора, ярми оқ.
Қотириб бир тузатай
Ихчам қилиб безатай».
Деди-ю, енг шимариб
Ҳунарни ишга солиб
Тўзғатиб лайлак патин;
Юлди икки қанотин.
Роса синчиклаб қараб
Оёқларин арралаб
Думини қирқиб, тараб
Тумшуғин йўнди боплаб.
Ўз дидига қилиб мос,
Хурсанд бўлиб қушшунос
Деди: «иш-ишдай» бўлди,
Энди «қуш-қушдай» бўлди.
Баъзи устабузармон
Ҳаммани қилиб ҳайрон
Халқ ижодин юлқилаб,
Бузади узиб-улаб.
Наздида тузатгандай,
Лайлакни безатгандай.

ҲАР ҚАЛАЙ ҚАРҒА-ДА...

Икки иғвогар хилват қилиб, бир мактаб директори устидан иғво хат уюштиряпти:

БИРИНЧИ — (Ёза туриб) Ажойиб хат бўлди-да...

ИККИНЧИ — Хўш... Охирги жумлани қайтариб ўқингчи?

БИРИНЧИ — Бинобарин, Азиз Азизович мактаб директорлигига мутлақо нолойиқ одам.

ИККИНЧИ — Одамни ўчиринг, шахс денг, шахс!

БИРИНЧИ — (Ўзгартириб) Нолойиқ шахс.

ИККИНЧИ — Ҳа, бу яхши. Ёзинг! Илова: хатда келтирилган фактларни текширишда мактаб коллективидан сўрашлик мақсадга мувофиқ эмас. Чунки ўқитувчиларнинг кўпчилиги директорнинг ҳамтовоқлари. Имзо: Бир группа холислар.

БИРИНЧИ — Бопланди.

ИККИНЧИ — Ана энди кўрасиз, текшир-текширни.

БИРИНЧИ — Қани энди шу гапларимиз ростга айланса-ю, исботланса.

ИККИНЧИ — Ёлғонни ростга ўтказиш қийин; аммо биздан нима кетди, дўстим, ҳанна-да ханна. Хатимиз бориб етгандан кейин, текширгани комиссия келадими, келади. Азизов ўзини оқлаб олгунча ич-этини еб, беш-тўрт кун бўлса ҳам одамларнинг бетига қаролмайди. Бу ёқдан миш-мишни тарқатамиз: «Азизов ундоқ қилган эмиш, Азизов бундоқ қилган эмиш, ишдан олинар эмиш». Миш-миш ҳам яхши нарса.

БИРИНЧИ — Миш-миш яхши. Миш-мишни дўндирамиз.

ИККИНЧИ — (Ўзини елпиб) Руҳим анча енгил тортди.

БИРИНЧИ — Менинг ҳам... Ўзаро гап-ку. Кўролмаслик ёмон касал экан-да, дўстим. Ўзим-ку бировга яхшилик қилган эмасман ва қилмайман ҳам. Аммо биров бировга яхшилик қилаётганини кўрсам, бошарам кўкариб, қалтираб, ғалати бир ҳолда қоламан.

ИККИНЧИ — Кўролмаслик қурсин, дўстим. Ўлмаган менинг жоним, сиз-ку биров бировга яхшилик қилса кўролмас экансиз. Менинг касалим шундайки, ўзимга биров яхшилик қилса ҳам кўролмайман. Ўша он нафасим тиқилиб, кўнглим бир хил бўлиб кетади.

БИРИНЧИ — У... Сизнинг касалингиз ўтинқираган экан...

ИККИНЧИ — Ҳа, баъзан қаттиқ ўйлаб хавфсираб, хавотирланамак.

БИРИНЧИ — Кимдан?

ИККИНЧИ — Сиздан?..

БИРИНЧИ — Мендан?!

ИККИНЧИ — Ҳа, сиздан!.. Вақти келиб, иккаламиз бир-биримизнинг устимиздан ёзиб, тўқнашиб қоламизми дейман-да!

БИРИНЧИ — Нафас деганни иссиқроқ қилсангизчи. Қарға қарғанинг кўзини чўқийдими?

ИККИНЧИ — Чўқимайди-ю... Ҳар қалай қарға қарғада...

ҚИСҚА САТРЛАРДА

ДЎСТЛИК КЎП НАРСАГА ҚОДИР

ЛЕНИНОБОД вилоятининг пахта етиштирувчи йирик маконларидан бири Зафаробод туманида пахта тозалаш заводи қурилиши бошланди.

Бир миллиард 600 минг рубль сарфланадиган бу қурилишни Тожикистон ва Ўзбекистон мутахассислари Германиянинг Велекс фирмаси иштирокида олиб боришмоқда. Велексдан харид қилинган мослама ёрдамида бир навбат ишлатилганда йилига 10 минг тонна пахта тозалаш мумкин. Худди ана шундай иқтидорга эга иккинчи замонавий мослама эса Тошкентда тайёрланмоқда.

Янги корхонани шу йилнинг ноябрида ишга тушириш мўлжалланган. Унинг ёнида ёғ заводи ҳам қурилади. Аҳолини муҳим маҳсулот билан таъминлашни яхшилайдиган бу корхонанинг жиҳозларини ўрнатиш ҳам бошлаб юборилди.

Ўринбой УСМОН.

ВАҲОНАНИНГ ДАВРИ ЎТДИ

НАВОИЙ сут заводида таъмирлаш ишлари жадаллик билан олиб борилаяпти. Шунга қарамай, ишлаб чиқариш тўхтаб қолгани йўқ. Яқинда шаҳар дўконларида ушбу корхонада тайёрланган «Тошкент» пишлоғи пайдо бўлди.

М. МАҲМУДОВ.

УМРИБОҚИЙ КАСБ

Сиз суратда кўриб турган Риштон кулолчилик ва бадиий буюмлар корхонасида меҳнат қилаётган номдор уста, Давлат мукофоти нишондори Комилжон Иброҳимовни қўли гул инсон, дея сифат бериш мумкин. Унинг тайёрлаган буюмлари нафақат жумҳуриятимизда, балки жаҳоннинг бир қанча мамлакатлари кўргазмаларида намойиш этилиб, мукофотларга сазовор бўлди, ажнабийлар орасида ҳам шуҳрат топди. Қисқаси, Комилжон кулолнинг номи бугунги кунда машҳур.

Т. ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

• *Республика давлат мукофотига номзодлар*

МУСАФФО ТУЙҒУЛАР ЖИЛОСИ

Республикамиз Президенти Ислом Каримов ёшларга, хусусан, ижодкор ёшларга алоҳида ғамхўрлик кўрсатмоқда. Уларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш ниятида «Истеъдод» жамғармаси тузилди, ёш муаллифларнинг адабий ва илмий ишларини тақдирлаш учун республика Давлат мукофоти таъсис этилди...

Республика Давлат мукофотига тавсия этилган иқтидорли ёшлар орасида ёзувчи Собир Ўнар ҳам бор. Ёш адиб 1964 йил Қўшработ туманида таваллуд топган. Дастлабки ҳикояси «Кунсулувнинг сирли мактублари» «Ёшлик» журналида 1986 йили эълон қилинган. Шундан буён унинг «Орзуга тўла қишлоқ», «Овлоқ адирлар бағрида» каби ҳикоялар тўпламлари, ўнлаб публицистик асарлари, таржималари ёруғлик кўрди. «Собир Ўнар тилга тушган адиб. Унинг тили ширали, қаҳрамонлари ҳаётий, қаламга олган воқеалари кўнгилга яқин, — дейди атоқли адибимиз Одил Ёқубов, — бу асарлар билан танишар экансиз, бевхтиёр ҳаёт ҳақида, кундалик турмушда содир бўлаётган ўзгаришлар ҳақида, олам ҳақида ўйга толасиз».

БЕМИННАТ ОДАМЛАР ҚИЁФАСИ

Биз, адабиётшунослар, очиғи, энг кенжа авлод деб қараётганимиз 25-30 ёшдаги шоиру ёзувчиларга ҳали кўпам эътибор бераётганимиз йўқ. Абдували Қутбиддин, Эшқобил Шукур, Азиз Саид, Назар Эшонқул каби ижодкорларимизнинг ёшлари 30 дан ошиб, 40 нинг тагига бориб қолган бўлса-да, уларнинг адабий йўналишларини жўяли, тўлақонли таҳлил этувчи мақолалар ёзолмадик. Хуллас, ёшлар олдида бизнинг қарзимиз кўп.

Мен бундан 5-6 йил илгари матбуотда Собир Ўнар тахаллусли ёш ёзувчининг ҳикояларини ўқий бошлаган эдим. Ўшандан бери унинг ўнлаб ҳикоя, таржима асарлари, мақолалари чоп этилди. Қизиғи шундаки, ёш ёзувчи ўзи учун енгил обрў келтирадиган йўлдан кетмади, бу фазилат унинг жиддий хусусиятидан далолатдир.

Ёзувчи дастлаб «Чашма» деган коллектив тўпламда ўзини синаб кўрди. Тўпламда «Оқкўнгил одамлар орасида» туркуми остида унинг уч ҳикояси бор. Улар илҳом билан ёзилган.

«Қишлоқликлар» ҳикоясини олайлик. Қишлоққа қутурган ит оралайди. Ҳикоя қаҳрамони — Раҳмонқулнинг ити ҳам эгасининг кўнглига шубҳа солади: ўз-ўзидан молларни қопа бошлайди. Ночор, қўл учида кун кўраётган Раҳмонқул ит тишлаган бир-иккита эчкиси ва бир ғунажинини ўз қўли билан сўйиб, кўмиб ташлашга мажбур бўлади. Аммо сира кўзи қиймайди, ҳар кимнинг оғзига қарайди, бола-чақасини ўйлайди. Мол ҳали қутурмаган бўлса, гўштини пишириб ейиш мумкинмикан, деган хаёлга ҳам боради. Хотинига, бозордан опкелдим, деб сўйилган ғунажинининг сон гўштидан бир неча килосини уйига кўтариб келади. Қозон остириб, қўни-қўшниларни чақиради. Қўшнилардан бири «кутурган молини кўзи қиймай сотиб юборса ҳам пули мол эгасини қутуртирармиш», дейди. Раҳмонқул энди ортиқ чидолмайди, даҳлизга чиқиб хотинига сирни очади. Хотини қарғанади, йиғлайди, қозондаги таомни тўкиб ташлаб, қозоннинг ўзини оловда қайта куйдириб, янгитдан таом тайёрлайдилар. Ҳикоя хотимасида Раҳмонқулнинг хотини ва болалари қутуришга қарши эмлатилади. Шундан сўнггина у хотиржам тортади, кўнгли ёришиб, қўшиқ хиргойи қилади.

Асарда дард ва камбағаллик ўртасидаги олишув жуда нозик ифодаланган. Камбағаллик ғолиб келади. Негаки, камбағалликнинг жавобгарлиги йўғ-у ҳеч кимнинг олдида қарздор эмас, ҳеч кимнинг унга миннати ҳам йўқ.

Умуман олганда, ҳаётда миннатсизликни қидириш Собир Ўнарнинг аксар ҳикояларига хосдир. «Жинкўчадаги муштипар» ҳикоясида бу нарса бўртиброқ тасвирланган.

Собир Ўнарнинг энг янги ҳикояси «Ўзга бир манзил»-да асар қаҳрамони худбинлик, ортиқча шуҳратпарастликдан чарчаб, бирданига ҳаётий йўлини ўзгартирган бир зиёли йигитдир. Аввалига у ҳаммага ўхшаб яшайди: ишлайди, уй сотиб олади, илмий даражали бўлишга ҳаракат қилади ва ... тўсатдан бошқа одамга айланади. Ғалати — «ҳаётда энг муҳими — кўз ёш тўкмоқдир» деган фикрга маҳкам ёпишиб олади. Лекин у фаол, тиним билмайдиган шахс. Бояги фикрини эса ҳеч кимга ўтказолмайди. Ўқувчининг тасаввурида у руҳий касалликка чалинган инсон сифатида гавдаланади. Асар сўнггида унинг тақдири мавҳум қолади — қаҳрамон қаёққадир бедарак йўқолади. Ёзувчи учун эса муҳими бошқа нарса, «Чунки у манзилга етган одам», дейди муаллиф. Энг ёмони нафснинг қурбони бўлиб ўлиб кетиш, шундан холи яшаб ўтиш — бахтиёрлик белгисидир.

Собир Ўнар асарларидаги менга маъқул бўлган яна бир жиҳат бор, бу — ижтимоий ғояларни танишдан қочиш фазилатидир.

Собир Ўнар ҳикоялари ҳақида қоғоз қоралай туриб марҳум профессор Очил Тоғаевнинг «Ҳали бунақа қуйма, бунақа табиий ҳикояларни ўқимаганман. Мен Собирни чақириб олиб СССР Ёзувчилар уюшмаси аъзолигига тавсия этдим» деган сўзини эсладим.

Собир Ўнар асарларининг жумҳурият Давлат мукофотига тавсия этилишининг ўзи бир яхши гап, агар мукофот дўстимизга насиб этса, бу муаллифнинг чинакам меҳнатини ва истеъдодини муносиб қадрлаш бўлур эди.

Матёқуб ҚЎШЖОНОВ,
Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

• *Спорт* • *Спорт* • *Спорт* •

ВОЛЕЙБОЛЧИЛАРИМИЗ ОСИЕДА ОЛТИНЧИ

ТОШКЕНТНИНГ «Автомобилист» ва Жисмоний тарбия институти жамоаларидан ташкил топган Ўзбекистон терма командаси қизлари Шанхайда ўтказилган Осиё чемпионатида кутилган натижага эришишди. Волейболчиларимиз Осиё қитъасининг 14 та кучли терма жамоаси ичида олтинчи ўринни эгаллашди. Агар ҳамюртларимизнинг бундай йирик мусобақада биринчи бор иштирок этаётганлигини инобатга оладиган бўлсак, Осиё қитъаси бўйича олтинчи ўринни эгаллаш ҳам волейболчиларимизнинг катта ютуғидир.

НАВБАТ ОЛИМПИАДАГА

БРАТИСЛАВА шаҳрида ёш шоҳмотчилар ўртасида ўтказилаётган жаҳон чемпионати баҳслари тугади. Биринчилик швейцарча тартибда ўтказилди. Унда 8 нафар ҳамюртларимиз ҳам иштирок этишди. 10 ёшлилар мусобақасида қатнашган тошкентлик Сергей Григорянц 7,5 очко жамғариб, кучли бешликдан жой олди. Марат Жумаев (Самарқанд) ва Рустам Қосимжонов (Тошкент) 18 ҳамда 16 ёшлилар мусобақасида дона суришиб, 6 тадан очко жамғаришди. Тошкентликлар Ольга Парфенова (18 ёш) ва Евгения Прокопенко (14 ёш), самарқандлик Иброҳим Ҳамроқулов (12 ёш) 6,5 тадан очкога эга бўлишиб кучли ўнликка киришди. Шунингдек, жаҳон чемпионатида сурхондарёлик Бегали Саидов (14 ёш) ва тошкентлик Ольга Прокопенко ҳам муваффақиятли иштирок этишди. Энди шоҳмотчиларимиз Испанияда ўтказиладиган болалар олимпиадасида қатнашишади.

ВЕЛОСИПЕДДА ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ГРУЗИЯЛИК инженер Жумбер Лежава 54 ёшида бутун дунёни велосипедда айланиб чиқишга қарор қилди. Саёҳат Рустави шаҳридан бошланиб 2330 кун давом этади. Бошқача қилиб айтганда, 2000 йил 1 январь куни Жумбер саёҳатни якунлаб, Руставига кириб келади. Бу сайёҳлик давомида Лежава барча қитъанинг ҳамма мамлакатларида бўлади. Унга Тбилиси давлат университети, Рустави шаҳри ҳокимияти ва шаҳарнинг турли хил ташкилотлари билан бирга Москванинг «Логоваз» фирмаси ҳомийлик қиляпти.

Жумбер Лежавага ишонса бўлади. Негаки, у бундан олдин ҳам бир неча марта Гиннеснинг рекордлар китобига ўзининг ажойиб саргузаштлари билан кирган. Жумладан, Жумбер мотоциклда бутун собиқ Иттифоқ ҳудудини, машинада собиқ Иттифоқнинг Европа қисмини, Грузияни эса пиёда кезиб чиққан эди. Энди навбат — велосипедга. У саёҳатни Туркиядан бошламоқчи. Исроилгача Харьков велосипед заводидаги дўстлари ҳадя қилган икки ғилдиракли «машина»да бормоқчи, сўнг у ерда «Мерседес» маркали велосипедга алмашади. Демак, насиб бўлса Гиннеснинг рекордлар китобини 11 марта забт этган Жумбер Лежавани 2000 йил, яъни навбатдаги Олимпиада йилида янги муваффақият шоҳсупасида кўрамиз. Сайёҳнинг йўлга чиққанига икки кун бўлди.

Р. ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Ўзқурилишматериаллари» концерни жамоаси тармоқнинг кекса ходими, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган иқтисодчи, республика миқёсидаги шахсий нафақахўр **Михаил Йосифович ЯСИНОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлигининг «Ўзсувқурилиштаъмирфойдаланиш» республика ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси Хоразм вилояти ИКМК бошлиғи **Зарипбой САИДОВ**нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖУРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Ўтбосаров, навбатчи — Ю. Векмуродов.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г—496. 96096 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2. Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди—23.00.

Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6